

2021

Aruanne

(vastavalt määruse (EL) nr 806/2014 artikli 92 lõikele 4)

eelarveaasta 2021 tingimuslike kohustuste kohta, mis tulenevad Ühtse Kriisilahendusnõukogu, nõukogu või komisjoni tegevusest määruses (EL) nr 806/2014 sätestatud ülesannete täitmisel

EUROOPA
KONTROLLIKODA

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1
Päringud: eca.europa.eu/et/Pages/ContactForm.aspx
Veebisait: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022

PDF ISBN 978-92-847-8623-7 doi:10.2865/316020 QJ-07-22-668-ET-N

Lühidalt aruandest:

Ühtne kriisilahenduskord on ELi süsteem, mille abil hallatakse euroala raskustes olevate pankade kriisilahendust, ning selles on keskne roll Ühtsel Kriisilahendusnõukogul (SRB) koos komisjoni ja nõukoguga. SRB teeb järelevalvet ühtse kriisilahendusfondi üle, mida võib kasutada kriisilahenduse eesmärgil. Meil on kohustus esitada igal aastal aruanne mistahes tekkivate tingimuslike kohustuste kohta.

Seni ei ole ühtset kriisilahendusfondi kasutatud, kuid esimese kriisilahenduse ja muude otsustega ning ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate ennetavalt kogutavate osamaksetega on seotud üha suurem arv käimasolevaid kohtumenetlusi. Eelarveaasta 2021 kohta komisjon ja nõukogu tingimuslikke kohustusi ei esitanud. Järgides meie eelmise aasta aruande soovitusi, töötas SRB välja meetodi nende tingimuslike kohustuste arvutamiseks, mis on seotud ennetavalt kogutavate osamaksete vaidlustamisega kohtus, ning teatas, et summa on oluliselt väiksem kui 2020. aasta aruandes avaldatud summa. SRB ei esitanud ühtegi kriisilahendusotsust puudutavat tingimuslikku kohustust. Me ei leidnud tõendeid, mis oleksid SRB hinnanguga sisuliselt vastuolus. Märkime siiski, et mõned kohtumenetlused seoses ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate ennetavalt kogutavate osamaksetega on seotud SRB arvutuste konkreetsete aspektidega ning teatud juhtudel leiti, et on olemas majandusressursside väljavoolu oht.

Sisukord

	Punkt
Kokkuvõte	I–VII
Sissejuhatus	01–03
Auditi ulatus ja käsitlusviis	04–11
Auditi ulatus	04–09
Auditi käsitlusviis	10–11
Tähelepanekud	12–62
I osa. SRB tingimuslikud kohustused	12–56
Kriisilahendusotsustest ja kriisilahenduse mittekasutamise otsusest tulenevate kohtumenetlustega seotud tingimuslikud kohustused	13–27
Võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttega seotud tingimuslikud kohustused	28
Tingimuslikud kohustused, mis tulenevad pankade osamaksetest ühtsesse kriisilahendusfondi	29–54
Halduskulude osamaksetega seotud tingimuslikud kohustused	55
Täiendav teave	56
II osa. Komisjoni tingimuslikud kohustused	57–60
III osa. Nõukogu tingimuslikud kohustused	61–62
Järeldused ja soovitused	63–69
Lisad	
I lisa. Euroopa Liidu Kohus ja olemasolevad õiguskaitsevahendid ELi institutsioonide, organite ja asutuste otsuste vastu	
II lisa. Kriisilahendusmenetlus ja otsus	
III lisa. Ennetavalt kogutavate osamaksete arvutamine ja kogumine	
IV lisa. Eelmise aasta soovituste põhjal võetud meetmed	

Lühendid

Mõisted

Ühtse Kriisilahendusnõukogu vastus

Euroopa Komisjoni vastus

Nõukogu vastus

Auditirühm

Kokkuvõte

I Meil on juriidiline kohustus anda igal aastal aru Ühtse Kriisilahendusnõukogu, komisjoni ja nõukogu tingimuslikest kohustustest, mis tekivad nende kriisilahendusülesannete täitmisel. Hindasime, kas SRB, komisjon ja nõukogu on avalikustanud oma finantsriskid asjakohaste tingimuslike kohustuste ja eraldiste kaudu. Nende 2021. aasta raamatupidamiskontode sulgemise ajal 2022. aasta juunis oli nii ELi kui ka liikmesriikide kohtutes pooleli mitu Ühtse Kriisilahendusnõukogu ja komisjoni (kuid mitte nõukogu) vastu algatatud kohtumenetlust seoses nende kriisilahendusülesannetega.

II 2022. aasta juuni seisuga oli ELi tasandil pooleli 100 kohtuasja, mis on seotud Banco Popular España kriisilahendusega 2017. aastal. Nende hulgast oli Üldkohus esialgu määranud kuus näidiskohtuasja, mida menetletakse eelisjärjekorras. Need on vahepeal tagasi lükatud, nagu ka üks sellega seotud apellatsioonkaebus. Lisaks on liikmesriikide kohtutes veel pooleli 919 haldus- ja kohtuasja Banco Popular España kriisilahenduse kohta. Samuti on Üldkohtus pooleli kaks hagi, milles palutakse tühistada SRB kriisilahendusest loobumise otsused.

III Ühtne Kriisilahendusnõukogu ei avalikustanud nende 95 juhtumiga seotud tingimuslike kohustusi, kuna ta leidis, et nendega seotud risk on väike. Asjaomaste riigisiseste juhtumite puhul avalikustas SRB nende kohtuvaidlustega seotud tingimuslike kohustuste laadi, kuid tal ei ole võimalik kvantifitseerida võimalikku finantsmõju.

IV Ühtne Kriisilahendusnõukogu kogub pankadelt ühtsesse kriisilahendusfondi ennetavalt tehtavaid osamakseid, mida saab kasutada pankade kriisilahenduse toetamiseks. 2021. aasta juuni seisuga oli ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate otsuste vastu ELi tasandil pooleli 63 hagi. Järgides Euroopa Kohtu 2022. aasta juuli otsust ja meie 2020. aasta aruande soovitusi, töötas Ühtne Kriisilahendusnõukogu välja uue arvutusmeetodi, et paremini avalikustada nende menetluste tegelik finantsrisk. Selle tulemusena avalikustas ta tingimuslikud kohustused summas 5,5 miljonit eurot, mis on seotud võimalike tagasimaksetega ühtsest kriisilahendusfondist. Lisaks avalikustas Ühtne Kriisilahendusnõukogu 2,55 miljoni euro ulatuses tingimuslike kohustusi seoses kohtukulude võimaliku hüvitamisega. Ühtne Kriisilahendusnõukogu ei avalikustanud tingimuslike kohustusi seoses liikmesriikide tasandil pooleli olevate ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate otsuste vastu algatatud kohtumenetlustega, kuna ta leidis, et risk on väike.

V Ka komisjoni vastu – nii eraldi kui ka koos SRBga – on ELi kohtutes alustatud Banco Popular Español S.A. kriisilahendusega seotud kohtumenetlusi. Komisjon tingimuslikke kohustusi ei avalikustanud, sest komisjoni hinnangul puudusid tal kohustused, mis võiksid tõenäoliselt põhjustada majandusressursside väljavoolu. Märkime, et Üldkohus jättis kõik menetluses olevad näidiskohtuasjad 1. juunil 2022 rahuldamata. Nõukogu ei olnud seotud ühegi kriisilahendusülesannetega seotud õigusliku vaidlustamisega ega avalikustanud seetõttu tingimuslikke kohustusi.

VI Läbiviidud menetlustele, kogutud tõenditele ja 2021. aasta raamatupidamiskontode sulgemise ajal kättesaadavale teabele tuginedes ei ole meieni jõudnud midagi, mis lubaks meil uskuda, et nende kriisilahendusülesannete täitmisest Ühtse Kriisilahendusnõukogu, komisjoni ja nõukogu ees tulenevaid tingimuslikke kohustusi oleks oluliselt väärkajastatud.

VII Soovitame Ühtsel Kriisilahendusnõukogul

- taotleda otse riiklikelt kriisilahendusametustelt kirjalikku teavet liimesriikide kohtutes pooleli olevate menetluste kohta;
- täpsustada õigusabikulude hüvitamisega seotud tingimuslike kohustuste kvantifitseerimise meetodit;
- suurendada tingimuslike kohustuste avalikustamist juhtudel, mil ühtsest kriisilahendusfondist tehtavate väljamaksete riski hinnatakse võimalikuks, kuid nende finantsriski suurust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata.

Sissejuhatus

01 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 806/2014 (ühtse kriisilahenduskorra määrus) loodi ühtne kriisilahenduskord, mis on ELi pangandusliidu teine samm. Selle eesmärk on juhtida maksejõuetute või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävate pankade kriisilahendust, et minimeerida mõju reaalmajandusele ja riigi raha kasutamist. Ühtne Kriisilahendusnõukogu (SRB) on selle mehhanismi peamine osaleja ning euroala kõigi oluliste pankade¹ ja vähem oluliste piiriüleste pangandusgruppide² kriisilahendusasutus. SRB alustas sõltumatu asutusena tegevust 1. jaanuaril 2015 ja tegutseb täielike kriisilahendusvolitustega alates 1. jaanuarist 2016.

02 Konkreetse panga vastu kriisilahendusmenetluse algatamise otsuse tegemise protsessis osalevad Euroopa Keskpank (EKP), SRB, Euroopa Komisjon ja teatavatel juhtudel ka ELi Nõukogu³. Teatud tingimustel võib kriisilahenduse toetamiseks kasutada ühtset kriisilahendusfondi (vt punkt 12). SRBd ja ühtset kriisilahendusfondi rahastab täies mahus pangandussektor.

03 Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 92 lõikes 4 on sätestatud, et me koostame aruande, milles käsitletakse tingimuslikke kohustusi (kas SRB-le, nõukogule, komisjonile või teistele), mis tulenevad SRB, nõukogu või komisjoni tegevusest nimetatud määruses sätestatud ülesannete täitmisel.

¹ Käesolevas aruandes tähistab mõiste „pank“ ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklis 2 loetletud ettevõtjaid.

² Nimekiri pankadest, mille kriisilahenduse eest vastutab Ühtne Kriisilahendusnõukogu, asub järgmisel aadressil:

³ Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikkel 18.

Auditi ulatus ja käsitusviis

Auditi ulatus

04 Käesolevas auditoriaruandes hinnati, kas SRB, komisjon ja nõukogu on nõuetekohaselt avalikustanud finantsriskid (eelkõige tingimuslikud kohustused ja eraldised), mis tulenevad nende ühtse kriisilahenduskorra määrusest⁴ tulenevatest ülesannetest. Kooskõlas finantsmäärusega hindasime kõiki väiteid eelarveaasta 2021 asjaomaste avalikustatavate andmete kohta nii eraldistes kui ka tingimuslikes kohustustes.

05 Lisaks 2021. aastal tekkinud tingimuslikele kohustustele peab peaarvepidaja võtma arvesse kogu asjakohast teavet, mis on saadud lõpliku raamatupidamise aastaaruande esitamise kuupäeva seisuga⁵. See võib tähendada korrigeerimise või täiendava avalikustamise vajalikkust, et esitada raamatupidamise aastaaruanne tõeselt ja õiglaselt, ning see võib sisaldada teavet, mis on saadud kuni raamatupidamiskontode sulgemiseni 2022. aasta juunis. Lõplikud raamatupidamise aastaaruanded seisuga 31. detsember 2021 esitati järgnevalt:

- o SRB 15. juunil 2022;
- o Euroopa Komisjon 17. juunil 2022;
- o nõukogu 7. juunil 2022;

06 Auditeerisime ka SRB⁶, Euroopa Komisjoni ja nõukogu⁷ raamatupidamise aastaaruandeid eelarveaasta 2021 kohta. Nende auditite tulemused on esitatud teistes aruannetes.

07 Tingimuslikud kohustused tuleb avalikustada raamatupidamise aastaaruandes ja need on määratletud ELi raamatupidamiseeskirjas nr 10, mis põhineb rahvusvahelisel avaliku sektori raamatupidamisstandardil nr 19, milles käsitletakse eraldisi,

⁴ Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 92 lõige 4.

⁵ Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/715 artikli 98 lõige 4.

⁶ 2021. aasta aruanne ELi asutuste kohta (27.10.2022).

⁷ 2021. aasta aruanded (13.10.2022).

tingimuslikke varasid ja tingimuslikke kohustusi (vt [1. selgitus](#)). Sisuliselt kajastavad tingimuslikud kohustused ja eraldised üksust ohustavat finantsriski.

1. selgitus

Tingimusliku kohustuse määratlus

Tingimuslik kohustus on:

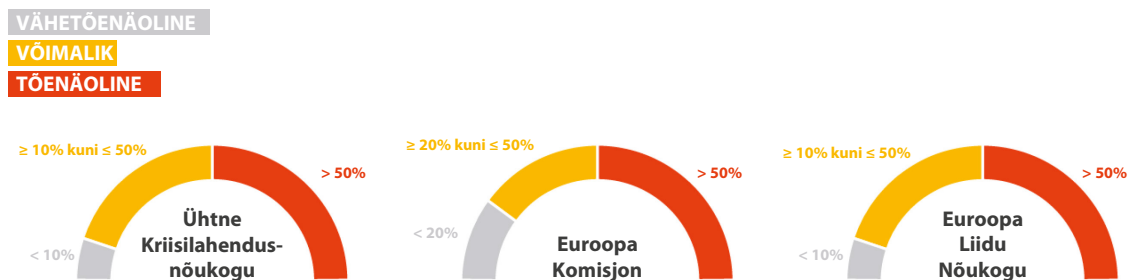
- võimalik möödunud sündmusest tekkinud kohustus, mille olemasolu kinnitab vaid ühe või mitme ebakindla tulevikusündmuse toimumine või mittetoimumine, mis ei ole täielikult Euroopa Liidu kontrolli all,
- või olemasolev möödunud sündmustest tekkinud kohustus, mida ei ole kajastatud, sest ei ole tõenäoline, et kohustuse arveldamiseks tuleb loovutada majanduslikku kasu või tootlust sisaldavaid majandusressursse, või kuna kohustuse summat ei saa piisava usaldusväärsusega mõõta.

08 Et teha kindlaks, kas tingimuslik kohustus tuleb avalikustada või eraldi kajastada, tuleb hinnata majanduslike ressursside (üldiselt raha) väljavoolu tõenäosust. Kui tulevane ressursside väljavool on

- tõenäoline, tuleb kajastada eraldi;
- võimalik, tuleb avalikustada tingimuslik kohustus;
- vähetõenäoline, ei ole avalikustamist vaja.

09 SRB, komisjon ja nõukogu on neid tõenäosusi täpsustanud oma vastavates raamatupidamiseeskirjades. Kooskõlas turutavadega andsid SRB ja nõukogu hinnangule „vähetõenäoline“ määratluse, et tõenäosus on alla 10%, ja hinnangule „võimalik“ määratluse, et tõenäosus jääb vahemikku 10–50% (vt [joonis 1](#)). Komisjoni määratluse kohaselt tähendab „vähetõenäoline“, et tõenäosus on alla 20%, ja tähendab „võimalik“, et tõenäosus jääb vahemikku 20–50%.

Joonis 1. Tingimuslike kohustuste ja eraldiste tõenäosuskünnised

Allikas: SRB, komisjoni ja nõukogu raamatupidamiskord.

Auditi käsitlusviis

10 Raamatupidamise aastaaruande avaldamise seisuga oli SRB ja komisjoni vastu pooleli kohtumenetlusi seoses nende ühtse kriisilahenduskorra määrmises sätestatud ülesannetega (vt [tabel 1](#)). Nõukogu vastu alustatud pooleliolevaid kohtumenetlusi ei olnud. 2021. eelarveaastal avalikustas SRB tingimuslikud kohustused summas 5,5 miljonit eurot (2020. aastal 5,5611 miljardit eurot) käimasolevate kohtumenetluste tõttu, mille puhul ta oli hinnanud võimalikuks majandusressursside väljavoolu riski osamaksete ümberarvutamise tõttu. Märkimisväärne erinevus võrreldes eelmise aastaga tuleneb uuest kohtupraktikast ja SRB kasutatavast uuest meetodist (vt punkt [33](#)). SRB avalikustas ka 2,55 miljoni euro (2020. aastal 0 eurot) suuruses summas tingimuslikke kohustusi vastaspoolte õigusabikulude kohta nendes kohtuasjades, mille edukuse tõenäosust hinnatakse hagejate jaoks võimalikuks. Avalikustatud tingimuslikud kohustused on kõik seotud ennetavalt kogutavate osamaksetega ühtsesse kriisilahendusfondi. Nagu varasematelgi aastatel, ei avalikustanud komisjon tingimuslikke kohustusi. Koostasime meie auditi jaoks valimi 46-st ELi kohtutes pooleli olevast kohtuasjast ja vaatasime läbi asjakohased toimikud.

Tabel 1. SRB ja/või komisjoni vastu alustatud kohtumenetlused seoses nende ühtse kriisilahenduskorra määruises sätestatud ülesannetega (seisuga 15. juuni 2022)

Kohtuasja teema	ELi kohtutes	Liikmesriikide kohtutes või haldusmenetlustes
Banco Popular Español S. A. (BPE) kriisilahendus	95	919
ABLV panga ja PNB Banka kriisilahendusest loobumise otsus	2	–
BPE võlausaldajate võrdse kohtlemise otsus	6	–
Ennetavalt kogutavad osamaksed	63	711
Halduskulude osamaksed	0	–
KOKKU	166	1 630

Allikas: Euroopa Kontrollikoda SRB ja komisjoni andmete põhjal raamatupidamise aastaaruannete allkirjastamise seisuga; välja arvatud juhtumid, mille puhul taotletakse üksnes juurdepääsu dokumentidele, ning andmekaitse või personaliküsimustega seotud juhtumid, mis ei ole ühtse kriisilahenduskorra määruise kohaste SRB ülesannete seisukohast asjakohased.

11 Lisaks kohtuasjade valimile sisaldas meie auditi tõendusmaterjal teavet, mis koguti intervjuude käigus, ning SRB, komisjoni ja nõukogu dokumentidest ning institutsiooniväliste juristide esitiskirjadest. Hindasime uut meetodit, mille SRB oli välja töötanud ennetavalt kogutavate osamaksete juhtumitega seotud tingimuslike kohustuste hindamiseks, ning SRB kehtestatud organisatsioonisisest süsteemi menetluste jälgimiseks riiklikul tasandil. Analüüsisime ka mitme riikliku kriisilahendusametuse tõendeid ja avalikult kättesaadavaid andmeid. Lisaks vaatasime läbi SRB raamatupidamise aastaaruannet kontrollinud⁸ erasektori välisaudiitori dokumendid.

⁸ Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/715 artikli 104 lõige 1.

Tähelepanekud

I osa. SRB tingimuslikud kohustused

12 SRB raamatupidamise aastaaruanne koosneb kahest osast (vt [joonis 2](#)). I osas kajastatakse SRB igapäevaseid toiminguid. Neid rahastatakse kõigi pankade tasutavatest iga-aastastest halduskulude osamaksetest. Osamakseid kasutatakse SRB haldamiseks ja tegevuseks. II osas käsitletakse SRB hallatavat ühtset kriisilahendusfondi. Ühtset kriisilahendusfondi rahastavad pangad iga-aastaste ennetavalt kogutavate osamaksete kaudu, kuni fond saavutab sihttaseme (vt [3. selgitus](#)). Lisaks võib SRB teatavatel juhtudel koguda erakorralisi tagantjärele makstavaid osamakseid⁹. Vajaduse korral võib ühtse kriisilahendusfondi rahalisi vahendeid kasutada selleks, et toetada kriisilahendust erivahendite abil (kui on täidetud teatud tingimused)¹⁰.

Joonis 2. SRB eelarve

	I osa	II osa
	TEGEVUS	ÜHTNE KRIISILAHENDUS-FOND
 RAHASTAMINE	Halduskulude osamaksed	Ennetavalt kogutavad osamaksed
 KULUD	SRB personal, ruumid, tegevus	Kriisilahenduse rahastamine*

*Arvestades teatavaid piiranguid.

Allikas: Euroopa Kontrollikoda määruse (EL) nr 806/2014 alusel.

Kriisilahendusotsustest ja kriisilahenduse mittekasutamise otsusest tulenevate kohtumenetlustega seotud tingimuslikud kohustused

13 Esimene ELi tasandi kriisilahendus, mis puudutas BPEd, toimus 7. juunil 2017. SRB võttis vastu BPE kriisilahenduskeemi ja komisjon kinnitas selle. Sellest alates on SRB

⁹ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse artikkel 71.

¹⁰ Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse artikkel 76.

mitme panga puhul teinud otsuse selle kohta, kas kohaldada nende suhtes kriisilahendust või riiklikku maksejõuetusmenetlust (vt [tabel 2](#)). [I lisas](#) on esitatud lühikokkuvõtte Euroopa Liidu Kohtu töökorraldusest ning kättesaadavatest õiguskaitsevahenditest ELi institutsioonide, organite ja asutuste otsuste vastu. [II lisas](#) kirjeldatakse otsuste tegemist, mis viivad panga kriisilahenduse või riikliku maksejõuetusmenetluseni.

Tabel 2. SRB tehtud otsused

Kuupäev	Pank	Otsus	Põhjus
7. juuni 2017	Banco Popular Español S.A.	Kriisilahendus	Likviidsuspuudujääk ja avalik huvi
23. juuni 2017	Banca Popolare di Vicenza S.p.A.	Siseriiklik maksejõuetusmenetlus	Kapitalipuudus, kuid puudub avalik huvi
	Veneto Banca S.p.A.	Siseriiklik maksejõuetusmenetlus	Kapitalipuudus, kuid puudub avalik huvi
24. veebruar 2018	ABLV Bank, AS	Siseriiklik maksejõuetusmenetlus	Rahapesuvastased küsimused, kuid puudub avalik huvi
15. august 2019	AS PNB Banka	Siseriiklik maksejõuetusmenetlus	Kapitalipuudus, kuid puudub avalik huvi
1. märts 2022	Sberbank Europe AG	Siseriiklik maksejõuetusmenetlus	Likviidsuspuudujääk, kuid puudub avalik huvi
	Sberbank d.d.	Kriisilahendus	Likviidsuspuudujääk ja avalik huvi
	Sberbank banka d.d.	Kriisilahendus	Likviidsuspuudujääk ja avalik huvi

Allikas: Euroopa Kontrollikoda SRB ja EKP andmete alusel.

Banco Popular Españoli kriisilahendusotsuse peale esitatud hagid

14 Juunis 2017 hindas EKP, et BPE on maksejõuetu või tõenäoliselt maksejõuetuks jääv. SRB järeldas, et ei olnud mõistlik eeldada, et mõni alternatiivne erasektori meede võiks ära hoida BPE maksejõuetuse, ja et kriisilahendus on avalikkuse huvides. Selles nähti ette kapitaliinstrumentide väärtuse allahindamine ja konverteerimine ning panga müümine ühe euro eest.

15 Arvestades BPE kriisilahenduse ja sarnastel väidetel põhinevate kohtuasjade arvu ja keerukust, määras Üldkohus kindlaks kuus näidiskohtuasja, mida menetletakse eelisjärjekorras¹¹, samal ajal kui kõik ülejäänud kohtuasjad peatati kuni näidiskohtuasjade lahendamiseni. Üldkohus tunnistas 24. oktoobril 2019 esimese näidiskohtuasja vastuvõetamatuks¹². Hagejad esitasid apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule, kes jättis oma 4. märtsi 2021. aasta kohtuotsuses¹³ Üldkohtu otsuse jõusse.

16 1. juunil 2022 tegi Üldkohus otsuse veel viie BPE kriisilahendusskeemiga seotud näidiskohtuasja kohta. Kõigis viies kohtuasjas taotlesid hagejad kriisilahendusotsuse tühistamist, ning ühes¹⁴ neist nõudis hageja ka kahju hüvitamist. Üldkohus jättis hagid rahuldamata (vt [2. selgitus](#)).

2. selgitus

Üldkohus lükkas tagasi kõik Banco Populari näidiskohtuasjad

Üldkohus lükkas 1. juunil 2022 tagasi kõik hagejate väited ning SRB võitis kõik kohtuasjad.

Üldkohus kinnitas, et SRB otsus Banco Popular Españoli kriisilahenduse kohta ja komisjoni otsus, millega see kriisilahendusskeem heaks kiideti, on õiguspärased. Kahju hüvitamise hagi jäeti rahuldamata ning hagejatelt mõisteti välja SRB ja komisjoni kohtukulud.

Üldkohus leidis, et SRB otsus kriisilahendusskeemi kohta ei ole ettevalmistav akt, vaid akt, millel on õiguslikult siduv mõju ja mida saab vaidlustada ELi kohtutes.

Üldkohus selgitas, et SRB vastu võetud kriisilahendusskeemi vastu võib esitada hagi, ilma samal ajal esitamata hagi ka komisjoni otsuse vastu, millega see skeem heaks kiideti.

Üldkohus leidis, et tema kontroll on piiratud, kuna kriisilahendusskeem põhineb väga keerulistel majanduslikel ja tehnilistel hinnangutel.

¹¹ SRB 2020. aasta aastaaruanne, punkt 5.4.1.

¹² Kohtuasi T-557/17.

¹³ Kohtuasi C-947/19 P.

¹⁴ Kohtuasi T-523/17.

Mis puudutab väidet, et sõltumatu hindaja tehtud hindamine¹⁵ ei olnud „õiglane, konservatiivne ja realistlik“, siis leidis Üldkohus, et ajalisi piiranguid ja kättesaadava teabe hulka arvestades on esialgsed hindamised olemuslikult teatud määral ebakindlad ja ligikaudsed. Võttes arvesse olukorra kiireloomulisust, leidis komisjon õigesti, et SRB võis kriisilahenduskeemi vastuvõtmisel tugineda sellele väärtuse hindamisele.

Mis puudutab SRB ja komisjoni vastu esitatud kahju hüvitamise hagi, siis leidis Üldkohus, et hagejad ei ole tõendanud, et SRB või komisjon tegutsesid õigusvastaselt. Hagejad ei olnud tõendanud, et SRB või komisjon avalikustasid konfidentsiaalset teavet, mistõttu nad ei rikkunud oma ametisaladuse hoidmise kohustust.

17 Üldkohtu otsuste peale võib esitada Euroopa Kohtule apellatsioonkaebuse kahe kuu ja kümne päeva jooksul alates otsuse teatavakstegemisest, piirdudes õigusküsimustega. Üldkohtu nelja näidiskohtuasja otsuste¹⁶ kohta on esitatud viis apellatsioonkaebust.

18 SRB ei avalikustanud oma 2021. aasta lõplikus raamatupidamise aastaaruandes BPE kriisilahendusjuhtumiga seotud pooleliolevate te kohtuasjade kohta ühtegi tingimuslikku kohustust. Kuigi nende kohtumenetluste tulemusi on raske prognoosida kohaldatava õigusraamistiku keerukuse, tõstatatud küsimuste uudsuse ja asjakohase kohtupraktika vähesuse tõttu, ei leidnud me ühtegi tõendit, mis oleks vastuolus SRB otsusega mitte avalikustada oma 2021. aasta raamatupidamise aastaaruandes ühtegi tingimuslikku kohustust.

Hagid Banco Popular Español'i lõpliku järeelhindamise tegemata jätmise otsuse peale

19 Lõpliku järeelhindamise puudumise tõttu esitati SRB vastu kolm tühistamishagi, mille Üldkohus¹⁷ jättis vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. 21. detsembri 2021. aasta kohtuotsustes leidis Euroopa Kohus kahe kohtumääruse¹⁸ peale esitatud apellatsioonkaebuse kohta, et Üldkohus järeldas õigesti, et järeelhindamine ei oleks mingil juhul mõjutanud apellandi õiguslikku olukorda käesolevates kohtuasjades. Samuti leidis ta, et ettevõtte võõrandamise vahend ei ole üks ühtse kriisilahenduskorra

¹⁵ Määruse (EÜ) nr 806/2014 artikli 20 lõige 10.

¹⁶ Kohtuasjad C-448/22 P, C-535/22 P, C-539/22 P, C-541/22 P, ja C-551/22 P.

¹⁷ Kohtuasjad T-2/19, T-599/18 ja T-512/19.

¹⁸ Kohtuasjad C-874/19 P ja C-934/19 P.

määruse artikli 20 lõikes 12 ette nähtud olukordadest, kus hüvitist võib maksta pärast lõplikku järelhindamist.

20 SRB ei ole oma 2021. aasta lõplikus raamatupidamise aastaaruandes avalikustanud ühtegi tingimuslikku kohustust, mis on seotud lõpliku järelhindamise juhtumitega. Võttes arvesse Euroopa Kohtu 21. detsembri 2021. aasta otsuseid ja Üldkohtu 1. juuni 2022. aasta otsust (vt [2. selgitus](#)), milles korratakse Euroopa Kohtu põhjendusi, ei leidnud me ühtegi tõendit, mis oleks vastuolus SRB otsusega mitte avalikustada sellega seoses tingimuslikke kohustusi.

Banco Popular Español'i kriisilahendust käsitleva riigisisese rakendusotsuse vastu esitatud hagid

21 Ühtse kriisilahenduskorra määruses on sätestatud, et pärast kriisilahendusotsust (teatavatel tingimustel) peab SRB kompenseerima liikmesriigi kriisilahendusasutusele kahjuhüvitise, mida liikmesriigi kohus on kohustanud teda tasuma¹⁹. Seepärast on tähtis, et SRB oleks teadlik osalevates liikmesriikides menetluses olevatest kriisilahendusasutuste vastu esitatud kahju hüvitamise hagidest.

22 Pärast seda, kui komisjon oli BPE kriisilahendusskeemi kinnitanud, avaldas Hispaania kriisilahendusasutus Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (FROB) juunis 2017 rakendusotsuse²⁰. FROBi otsuse peale esitati mitu vaiet ja vastutuse tuvastamise nõuet ning algatati mitu kohtumenetlust. Rakendusotsus põhineb riigisisel õigusel ja allub seetõttu riigisisesele kohtulikule kontrollile. FROB peab SRB-le igal kuul esitama aruande kriisilahendusskeemi rakendamise ja sellega seotud vaiete ja nõuete kohta²¹.

23 FROBi 2022. aasta juuni aruande põhjal oli FROB saanud eespool nimetatud rakendusotsuse peale 118 halduskaebust ning lükkas kõik need tagasi või tunnistas need vastuvõetamatuks. Lisaks sai FROB 1073 taotlust haldusmenetluse alustamise kohta seoses riigi lepinguvälise vastutusega Hispaania riigisisese õiguse alusel. Neist on FROB jätnud rahuldamata 414 vastutuse tuvastamise nõuet. Kaebajad olid esitanud FROBi vastu 260 kohtuasja, kuid Hispaania kõrgeima kohtu halduskolleegium on need kõik peatanud.

¹⁹ Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 87 lõige 4.

²⁰ FROBi halduskomitee 7. juuni 2017. aasta otsus Banco Popular Español S.A. kohta.

²¹ Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 28 lõike 1 punkti b alapunkt iii.

24 Märgime, et riigisisised menetlused sõltuvad suurel määral kriisilahendusskeemi kehtivusest ja komisjoni heakskiitvast otsusest. Leidsime, et FROB andis SRB-le korrapäraselt teavet riigisiseste menetluste kohta. Kui apellantide jaoks on liikmesriikide kohtutes pooleli oleva 260 kohtumenetluse tulemus edukas, mille tulemusel peab FROB maksma kahjuhüvitist, võib SRB olla sunnitud vastavad summad täielikult või osaliselt tagasi maksma²². SRB ei nõudnud FROBilt enne 2021. aasta raamatupidamise aastaaruande lõplikku vormistamist esitiskirja, milles hinnatakse vahendite väljavoolu tõenäosust. Meie soovitusel põhjal nõudis SRB esitiskirja ja sai selle. SRB avalikustas selle kohtuvaidlusega seotud tingimuslike kohustuste laadi, kuid leiab, et tal ei ole võimalik kvantifitseerida selle finantsmõju. Me ei leidnud ühtegi tõendit, mis oleks vastuolus SRB otsusega mitte avalikustada sellega seoses tingimuslikke kohustusi.

Kriisilahendusest loobumise otsuse kohta esitatud hagi

25 2018. aasta mais esitati Üldkohtule kaks hagi SRB otsuse peale mitte võtta kriisilahendusmeetmeid ABLV Bank ASi ja selle tütarettevõtja ABLV Bank Luxembourg suhtes. 2021. aasta raamatupidamise aastaaruande puhul jääb SRB seisukohale, et nende juhtumitega seoses puudub majandusressursside väljavoolu oht²³. Seetõttu ei avalikustanud SRB sellega seoses tingimuslikke kohustusi²⁴. Üldkohus jättis 6. juuli seisuga 2022 mõlemad hagi rahuldamata, leides²⁵ siiski kooskõlas varasema kohtupraktikaga, et otsus mitte võtta vastu kriisilahendusvahendeid krediitiasutuse suhtes on vaidlustatav akt. Üldkohus leidis, et arvestades SRB kaalutlusõigust, ei eksinud ta ilmset oma hinnangus, kui leidis, et hageja on maksejõuetu või tõenäoliselt jääb maksejõuetuks. Lisaks jõudis ta järeldusele, et SRB-l oli võimalik tugineda EKP hinnangule selle kohta, mida tähendab maksejõuetu või tõenäoliselt maksejõuetuks jääv, et kontrollida, kas puuduvad mõistlikud väljavaated, et muud alternatiivsed meetmed võiksid maksejõuetust mõistliku aja jooksul ära hoida. ABLV Bank ASilt mõisteti välja SRB õigusabikulud.

²² Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 87 lõige 4.

²³ Ühtse Kriisilahendusnõukogu eelarveaasta 2021 lõplik raamatupidamise aastaaruanne, lk 41.

²⁴ Ühtse Kriisilahendusnõukogu eelarveaasta 2021 lõplik raamatupidamise aastaaruanne, lk 41.

²⁵ Üldkohtu 14. mai 2020. aasta määrus kohtuasjas T-282/18: SRB vs. Ernest Bernis jt ning 6. juuli 2022. aasta otsus kohtuasjas T-280/18: SRB vs. ABLV Bank AS.

26 Pärast EKP hinnangut, et pank on maksejõuetu või tõenäoliselt maksejõuetuks jääv, jõudis SRB 2019. aasta augustis järeldusele, et AS PNB Banka kriisilahendus ei ole avalikes huvides vajalik. Pank ja mõned selle aktsionärid vaidlustasid kriisilahendusskeemi vastu võtmata jätmise otsuse Üldkohtus. 2022. aasta mais otsustas Üldkohus menetluse peatada kuni sellega seotud kohtuasjades²⁶ lõpliku otsuse tegemiseni. SRB hindab majandusressursside väljavoolu tõenäosust jätkuvalt väikeseks ja seetõttu ei avalikustanud 2021. aasta raamatupidamise aastaaruandes²⁷ tingimuslikke kohustusi. Me ei leidnud SRB hinnangule vastu käivaid tõendeid.

27 Pärast Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu kehtestasid EL ja USA sanktsioonid teatavate Venemaa pankade suhtes. Leiti, et Sberbank d.d. Horvaatias ja Sberbank banka d.d. Sloveenias on maksejõuetud või tõenäoliselt jäävad maksejõuetuks, sest nende likviidsus on vähenenud.²⁸ Sellest tulenevalt otsustas SRB võtta Sberbank d.d. ja Sberbank banka d.d. suhtes vastu kriisilahendusskeemid. Asjaomase kriisilahendusskeemi alusel otsustas SRB kanda kõik Sberbank d.d. ja Sberbank banka d.d. emiteeritud aktsiad üle vastavalt Hrvatska Poštanska Banka d.d.-le ja Nova ljubljanska banka d.d.-le; samuti otsustas SRB mitte võtta Sberbank Europe AG suhtes vastu kriisilahendusskeemi. SRB 2021. aasta lõpliku raamatupidamise aastaaruande allkirjastamise ajaks ei olnud selle resolutsiooni vaidlustamiseks ühtegi hagi esitatud. Seega ei avalikustanud SRB tingimuslikke kohustusi ega eraldi²⁹. Pärast raamatupidamise aastaaruannet esitasid Sberbank Europe ja Sberbank of Russia siiski mitu hagi SRB, komisjoni ja nõukogu vastu.³⁰ Seega võetakse neid juhtumeid arvesse alles 2022. aasta raamatupidamise aastaaruandes.

Võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõttega seotud tingimuslikud kohustused

28 Peamiste omandiõiguste tagamiseks nähakse ühtse kriisilahenduskorra määrusega ette, et ühegi võlausaldaja olukord ei tohi kriisilahendusmenetluse puhul kujuneda halvemaks kui tavalise maksejõuetusmenetluse puhul. Võlausaldajate võrdse

²⁶ T-275/19 PNB Banka vs. EKP, T-301/19 PBN Banka vs. EKP ja T-330/19 PNB Banka vs. EKP.

²⁷ Ühtse Kriisilahendusnõukogu eelarveaasta 2021 lõplik raamatupidamise aastaaruanne, lk 41.

²⁸ EKP hinnang maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise kohta, 28. veebruar 2022.

²⁹ Ühtse Kriisilahendusnõukogu eelarveaasta 2021 lõplik raamatupidamise aastaaruanne, lk 47.

³⁰ Kohtuasjad T-450/22, T-523/22, T-524/22, T-525/22, T-526/22, T-527/22, T-571/22, T-572/22.

kohtlemise põhimõtte kohaselt peavad võlausaldajad, keda oleks tavalise maksejõuetusmenetluse puhul paremini koheldud, saada ühtsest kriisilahendusfondist hüvitist. Et hinnata võlausaldajate ja aktsionäride kohtlemist, tuleb läbi viia kohtlemise erinevuste hindamine. Kuue poolelioleva kohtuasja puhul, mis puudutasid võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtet, 2021. aastal uusi arenguid ei toimunud. Vt meie 2020. aasta [aruanne](#).

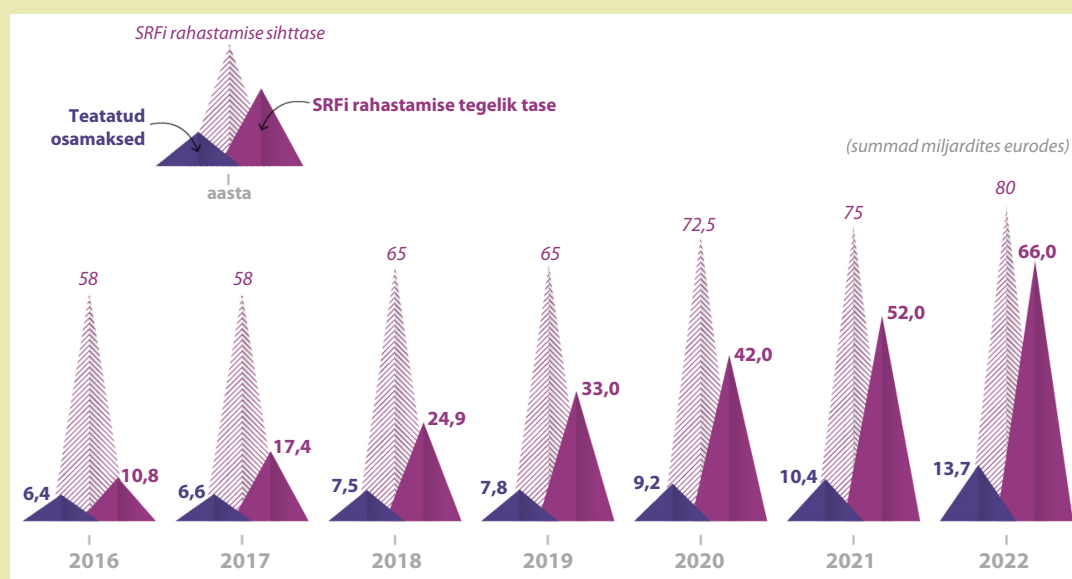
Tingimuslikud kohustused, mis tulenevad pankade osamaksetest ühtsesse kriisilahendusfondi

29 Pangandusliidu pangad on õiguslikult kohustatud panustama ühtsesse kriisilahendusfondi (vt [3. selgitus](#) ja [III lisa](#)). Need maksed põhinevad iga panga individuaalsel riskiprofiilil, mis on arvutatud [komisjoni delegeeritud määruses \(EL\) 2015/63](#) sätestatud meetodil ja SRB arvutatud sihttasemel.

3. selgitus.

Ühtne kriisilahendusfond (SRF)

Ühtse kriisilahendusfondi rahastamise sihttase on vähemalt 1% pangandusliidu tagatud hoiuste kogusummast 2023. aasta lõpuks. Võttes arvesse tagatud hoiuste praegust iga-aastast kasvu, moodustaks see umbes 80 miljardit eurot. 2022. aastal koguti 2896 pangalt iga-aastaseid osamakseid summas 13,67 miljardit eurot. Koos 2022. aasta tsükli ennetavalt kogutavate osamaksetega on fondi kasutada olevad rahalisi vahendeid ligikaudu 66 miljardit eurot.

Märkus: Erinevust korrigeeritakse igal aastal kuni 2023. aastani.

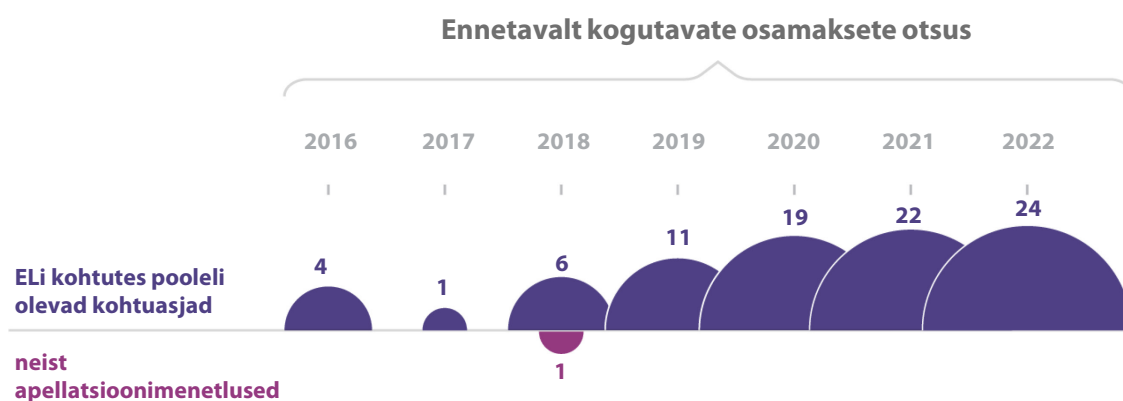
27. jaanuaril ja 8. veebruaril 2021 allkirjastasid Euroopa finantsstabiilsusmehhanismis osalevad liikmesriigid Euroopa Stabiilsusmehhanismi asutamislepingu muutmise lepingu. Muudatused hõlmavad ühtse kriisilahendusfondi kaitsemeedet, millega luuakse juhatajate nõukogu otsuse projekti kohaselt krediidiliin kuni 68 miljardi euro suuruse nominaalse ülemmäärani³¹. **Muudetud leping** jõustub siis, kui selle on ratifitseerinud kõigi 19 Euroopa Stabiilsusmehhanismi liikme parlamendid³².

Allikas: SRB, Euroopa Stabiilsusmehhanism.

Tingimuslikud kohustused, mis tulenevad ennetavalt kogutavate osamaksetega seotud kohtuasjadest ELi tasandil

30 SRB 2021. aasta lõpliku raamatupidamise aastaaruande allkirjastamise ajal oli SRB vastu pooleli 63 ennetavalt kogutavate osamaksetega seotud menetlust (2020. aastal 44 menetlust), neist Üldkohtus 62 ja Euroopa Kohtus üks. Ühtegi SRB tehtud 2022. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete otsust ei olnud vaidlustatud. Hiljem esitati 2022. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete kohta 24 hagi³³ (vt **joonis 3**). Seega tuleb neid kohtuasju arvesse võtta alles SRB 2022. aasta raamatupidamise aastaaruandes.

Joonis 3. Pooleliolevad ennetavalt kogutavate osamaksetega seotud kohtuasjad ELi kohtutes aastate kaupa (seisuga september 2022)

Allikas: SRB.

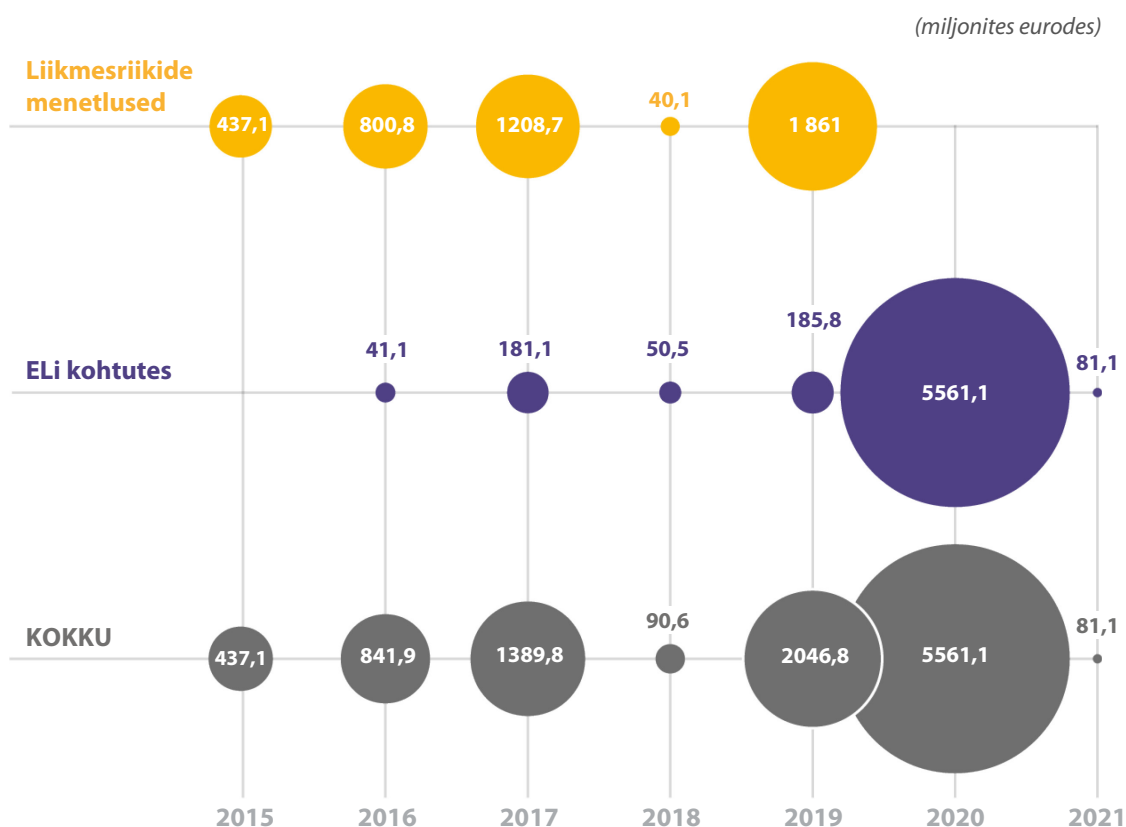
³¹ Euroopa Stabiilsusmehhanismi.

³² Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu muutmise leping.

³³ 29. juunil 2021 esitatud hagi T-347/21 oli esimene, mis esitati SRB 2021. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete otsuse vastu.

31 SRB avalikustas oma 2021. aasta lõplikus raamatupidamise aastaaruandes 5,5 miljoni euro suuruses summas ennetavalt kogutavate osamaksetega seotud tingimuslikke kohustusi (2020. aastal 5561 miljonit eurot), mis on seotud kaheksa (2020. aastal 41) Üldkohtus poolelioleva kohtuasjaga³⁴ (vt [joonis 4](#)), kuna SRB hindas majandusressursside väljavoolu riski võimalikuks. Samuti avalikustas ta 2,55 miljoni euro ulatuses tingimuslikke kohustusi seoses 51 kohtuasjaga. Nimetatud summa vastab hagejate õigusabikuludele, mida SRB peaks tasuma, kui Euroopa Liidu Kohus nii otsustab.

Joonis 4. Ennetavalt kogutavatest osamaksetest tingitud tingimuslike kohustuste kajastamine SRB raamatupidamises – muutused aastate kaupa

Allikas: SRB 2021. aasta raamatupidamise aastaaruanne: 5 509 446,47 eurot tingimuslikke kohustusi seoses ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate kohtuasjadega ELi tasandil ja 2 550 000,00 eurot seoses pooleliolevate kohtuasjade kohtukuludega.

32 Avalikustatud tingimuslike kohustuste summa olulist muutust saab seostada peamiselt kahe teguriga. Esimene tegur on see, et Euroopa Kohus tühistas SRB 2017. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitleva otsuse ja sellest tuleneva selgituse

³⁴ Ühtse Kriisilahendusnõukogu eelarveaasta 2021 lõplik raamatupidamise aastaaruanne, lk 39–40.

neid osamakseid käsitleva õigusraamistiku kehtivuse kohta (vt punkt 42 ja 5. selgitus). See vähendas märkimisväärselt ühtsest kriisilahendusfondist tehtavate väljamaksete finantsriski. Selle asemel avalikustas SRB tingimuslikud kohustused seoses menetlusvigade tõttu kantavate õigusabikuludega. Teine tegur on SRB uus meetod, mis põhineb meie varasemal soovitusel³⁵ hinnata tingimuslikke kohustusi (vt punkt 35) juhtudel, kui majandusressursside väljavoolu ühtsest kriisilahendusfondist peetakse võimalikuks ja seda saab usaldusväärselt kvantifitseerida.

33 SRB oli oma 2020. aasta raamatupidamise aastaaruandes esitanud ennetavalt kogutavate osamaksete koguväärtuse vaidlusalustes kohtuasjades tingimuslike kohustustena, kuna Euroopa Kohtu poolt pärast Üldkohtu 2020. aasta otsust³⁶ võetud lähenemisviis õigusraamistiku kehtivusele oli ebakindel. SRB avalikustas oma 2021. aasta raamatupidamise aastaaruandes uut meetodit kasutades saadud summade hinnangulise erinevuse ja 2021. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete summa võimaliku ümberarvutamise nende kohtuasjade puhul, kus majandusressursside väljavoolu riski hinnati võimalikuks

34 2016., 2017., 2018., 2019. või 2020. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsüklite puhul ei avalikustanud SRB muid tingimuslikke kohustusi peale õigusabikulude, kuna ta hindas ühtsest kriisilahendusfondist majandusressursside väljavoolu riski väikeseks. Nende kohtuasjade menetlemist jätkati pärast seda, kui Euroopa Kohus oli teinud otsuse kolmes kohtuasjas, mis olid seotud 2017. aasta osamaksete tsükliga³⁷.

Meetod, mida SRB kasutab alge ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitleva otsuse ja 2021. aasta ennetavaid osamakseid käsitlevate võimalike läbivaadatud otsuste erinevuse arvutamiseks

35 Järgides kontrollikoja soovitus³⁸, töötas SRB välja uue meetodi osamaksete hinnangulise erinevuse arvutamiseks esialgse ennetavalt kogutavate osamaksete otsuse ja võimaliku läbivaadatud otsuse vahel. Ümberarvutamisel võetakse arvesse vaidlustatud riskinäitajaid ja riskikorrigeerimise protsessi (vt *joonis 5* ja *joonis 6*). Uut meetodit on siiski kasutatud üksnes nende 2021. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate kohtuasjade puhul, mille risk on vastavates hagides esitatud väidete põhjal võimalikuks hinnatud. Ülejäänud pooleliolevate kohtuasjade puhul, mis

³⁵ Iga-aastane eriaruanne 2020. aasta tingimuslike kohustuste kohta, 1. soovitus, lk 43.

³⁶ 15. juuli 2021. aasta otsus kohtuasjades C-584/20 P ja C-621/20 P: komisjon vs. Landesbank Baden-Württemberg ning SRB vs. Landesbank Baden-Württemberg.

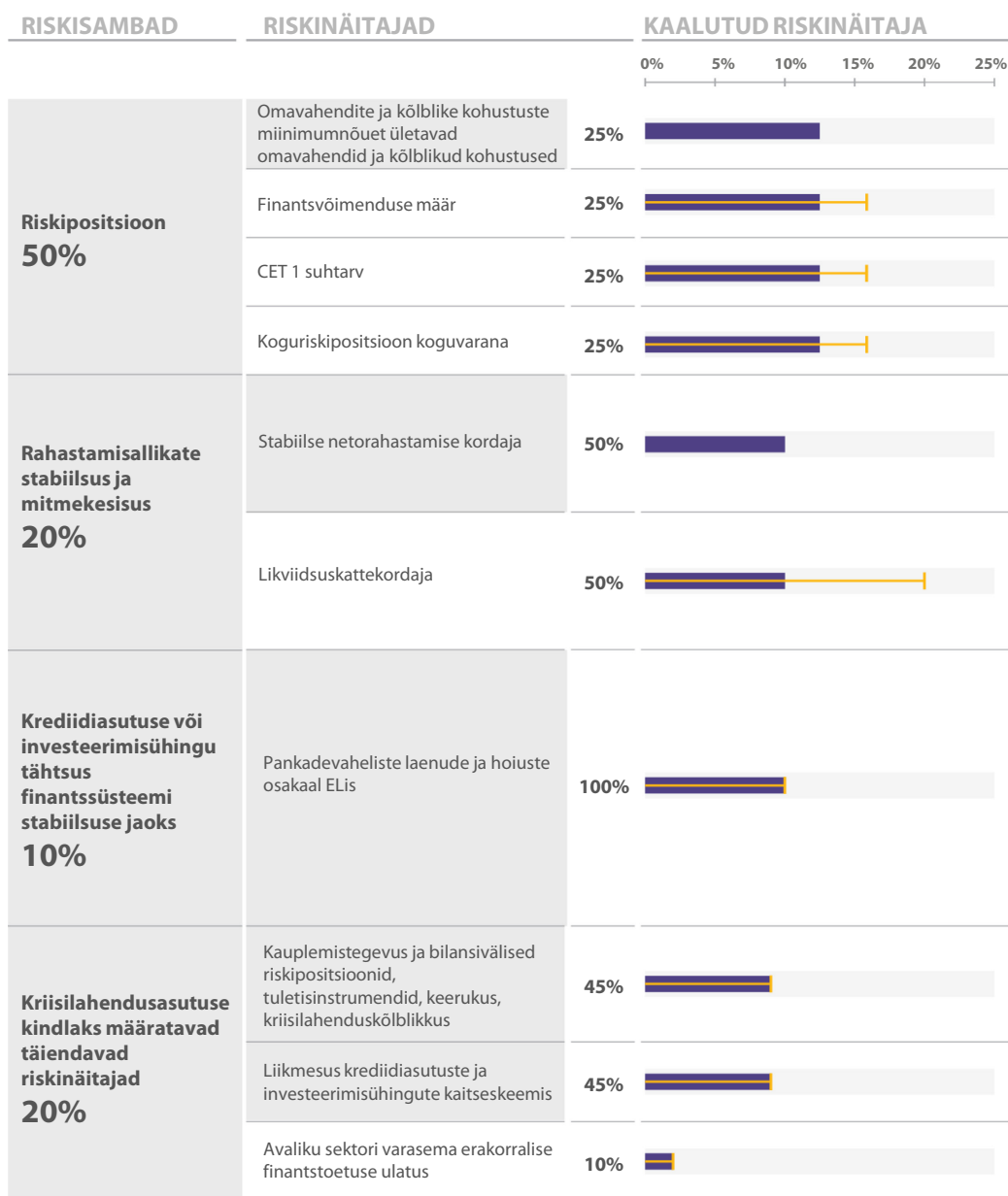
³⁷ Kohtuasjad C-584/20 P, C-621/20 P, C-663/20 P ja C-664/20 P.

³⁸ Iga-aastane eriaruanne 2020. aasta tingimuslike kohustuste kohta, 1. soovitus, lk 43.

on seotud 2016.–2021. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate otsustega, hindas SRB riski väikeseks. Seetõttu ei kohaldanud ta uut meetodit ega arvutanud tingimuslikke kohustusi.

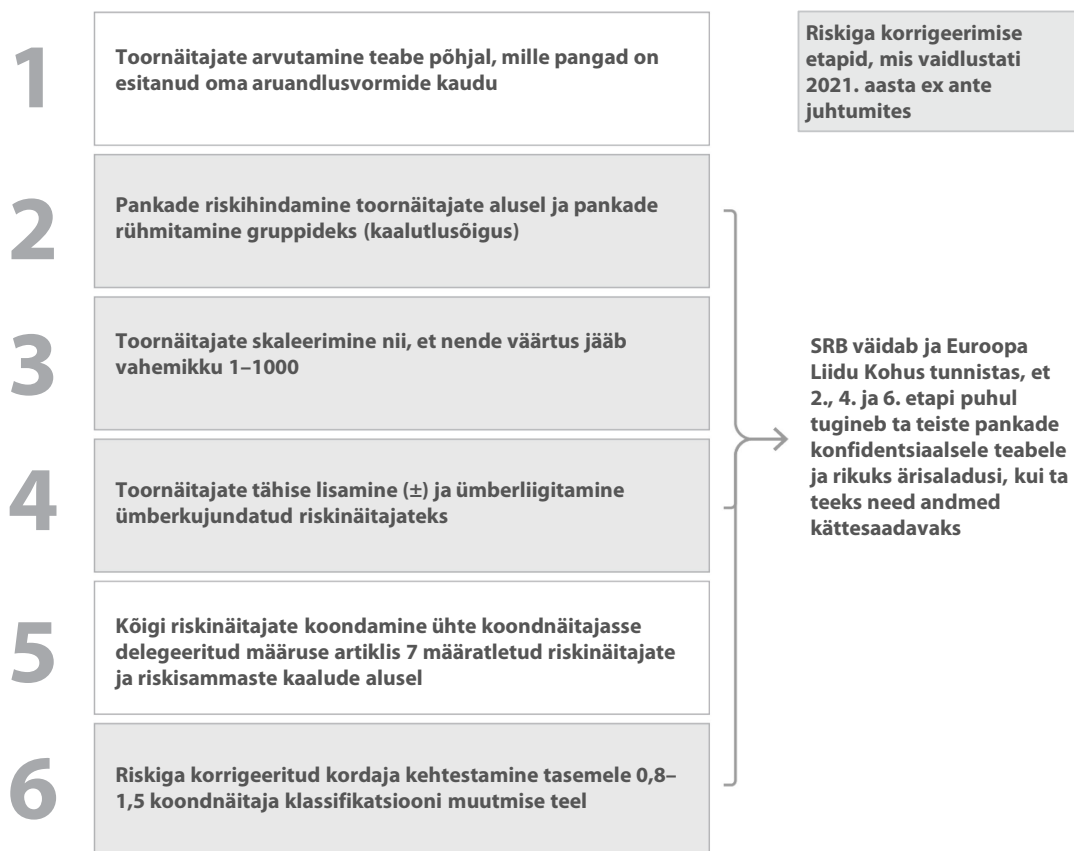
Joonis 5. Ennetavalt kogutavate osamaksete arvutamine: finantseerimisasutuste riskiprofiili kindlaksmääramine

- Riskiga korrigeerimise elemendid, mille pangad vaidlustasid ja mis on seotud 2021. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsükliga
- Riskikaal vastavalt delegeeritud määruse 2015/63 artiklile 7 (riskisamba % x riskinäitaja %)
- Tegelik riskikaal, mida SRB kohaldas 2021. aastal ennetavalt kogutavate osamaksete puhul (riskisamba % x ümberskaaleeritud riskinäitaja % – artikli 20 lõige 1)

Allikas: Euroopa Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/63, otsuse SRB/ES/2021/22 põhjenduse 136 tabel ja 2021. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsükliga seotud kohtuasjad.

Joonis 6. Riskikorrigeerimistegurite arvutamise etapid

Allikas: delegeeritud määrus (EL) 2015/63 ja 2021. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsükliga seotud kohtuasjad.

36 Mõned hagejad väidavad, et kuna nad kuuluvad krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemidesse, tuleks neile tagada võrdne kaitse, olenemata nende suurusest, äritegevusest või riskiprofiilist. Lisaks väidavad nad, et õiguslik raamistik on õigusvastane, kuna see võimaldab SRB-l liidu õiguse üldpõhimõtteid rikkudes kehtestada erinevad krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi näitajad ja kohaldada krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi teguri suhtes riskikorrigeerimise kordajaid ebaproportsionaalselt. Tõstatatud küsimuste uudsuse ja keerukuse tõttu on SRB hinnanud võimalikuks menetluse negatiivse tulemuse ohu, mis võib viia majandusressursside vähenemiseni, ning arvutanud asjaomaste juhtumite jaoks välja tingimusliku kohustuse.

37 On ka juhtumeid, kus hagejad väidavad, et SRB on rikkunud komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2015/63 seoses tuletisinstrumentide üldise positsiooni arvessevõtmisega riskinäitaja „kauplemistegvus, bilansivälised riskipositsioonid, tuletisinstrumendid, keerukus ja kriisilahenduskõlblikkus“ raames ning riskide

korrigeerimise kordaja kohaldamisega. SRB hindas majandusressursside väljavoolu võimalikuks ning arvutas tingimusliku kohustuse.

38 Teised juhtumid seavad kahtluse alla delegeeritud määruse (EL) 2015/63 tõlgendamise SRB poolt, kuna ta ei võtnud arvutamisel arvesse teatavaid riskinäitajaid, nimelt omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudeid, stabiilse netorahastamise määra ning keerukuse ja kriisilahenduskõlblikkuse alamnäitajaid (vt [joonis 5](#) ja [joonis 4](#) ning [sõnastik](#)). SRB ei võtnud neid riskinäitajaid oma arvutustes arvesse, viidates võrreldavate andmete puudumisele kõigi pankade kohta ja vajadusele nende võrdse kohtlemise järele. Näiteks ei saanud SRB arvutada kõigile pankadele kättesaadavaid omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudeid, sest ta ei ole veel kõikidele pankadele siduvaid omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudeid seadnud. Tõstatasime selle küsimuse oma varasemates aruannetes³⁹. Kuigi SRB hindas mõnel neist juhtudest majandusressursside väljavoolu üldise riski võimalikuks, ei avalikustanud ta konkreetsete sisuliste väidete puhul tingimuslikke kohustusi, kuna asjakohased andmed ei olnud kättesaadavad (vt [4. selgitus](#)). SRB ei lisanud ka raamatupidamisaruandesse põhjust, miks neid tingimuslikke kohustusi ei avalikustata.

4. selgitus

Riskinäitajad, mille pangad vaidlustasid ja mille puhul SRB ei arvutanud finantsriski

2021. aasta juunis hakati sisulise usaldatavusnõudena kasutama **stabiilse netorahastamise kordaja alast standardaruandlust**⁴⁰. Määrusega (EL) 2019/876 võeti kasutusele 100% suuruse stabiilse netorahastamise kordaja järelevalvenõue, mida on kohaldatud alates 28. juunist 2021⁴¹. Enne seda kuupäeva ei olnud siduvat stabiilse netorahastamise kordaja standardit olemas. Seetõttu otsustas SRB seda 2021. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsüklis mitte kasutada. SRB kohaldab stabiilse netorahastamise kordajat näitajana alates 2023. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsüklist.

³⁹ Eriaruanne 23/2017 (soovitus 2a) ja eriaruanne 01/2021 (punkt 73).

⁴⁰ EBA/ITS/2020/05 Final Draft implementing technical standards on supervisory reporting requirements for institutions under Regulation (EU) No 575/2013.

⁴¹ Määruse (EL) 2019/876 põhjendused 45–48, artikli 2 lõige 4 ja artikli 3 lõige 2.

Kõigil juhtudel, mis sisaldavad väiteid seoses riskinäitajaga „**omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudeid ületavad kohustused**“, ei olnud SRB-l võimalik arvutada algsete ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate otsuste ja võimaliku muudetud otsuse osamaksete erinevust. Seega ei kvantifitseerinud SRB nende kohtuasjadega seotud tingimuslikke kohustusi seoses asjaomaste väidetega.

SRB märkis, et riskinäitaja „omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudeid ületavate kohustuste“ kasutamine üksnes nende krediitdiasutuste ja investeerimisühingute puhul, kelle omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuded on juba kindlaks määratud, rikuks võrdse kohtlemise põhimõtet.

Samamoodi ei ole **keerulisuse ja kriisilahenduskõlblikkuse** alamnäitajate andmed kõigi osalevate liikmesriikide krediitdiasutuste ja investeerimisühingute kohta ühtlustatud kujul kättesaadavad vaatlusaasta 2019 kohta (2021. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsükkel). Seetõttu leidis SRB, et ta ei saa neid alamnäitajaid 2021. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsükliks kasutada.

39 Võttes arvesse suurt ebakindlust ja keerulist õigusraamistikku, järeldame, et uue meetodi kohaldamine tingimuslike kohustuste hindamiseks ennetavalt kogutavate osamaksetega seotud kohtuasjade puhul parandas avalikustatava summa täpsust.

Arenqud kohtuasjades, mis puudutavad SRB 2016. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevaid otsuseid

40 Septembris 2019 esitas NRW Bank apellatsioonkaebuse⁴² Üldkohtu juuni 2019. aasta otsuse peale kohtuasjas [T-466/16](#), millega jäeti hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. Oktoobris 2021 tühistas Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse ja suunas kohtuasja tagasi Üldkohtule sisulise otsuse tegemiseks. SRB hindas selle kohtuasja riski väikeseks ega avalikustanud tingimuslikke kohustusi. Me ei leidnud SRB hinnangule vastu käivaid tõendeid.

Arenqud kohtuasjades, mis puudutavad SRB 2016. aasta muudetud ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevaid otsuseid

41 28. novembril 2018 tühistas Üldkohus menetluslikel põhjustel SRB 2016. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevad otsused kolme panga kohta⁴³. Kuna aga

⁴² Kohtuasi [C-662/19 P](#).

⁴³ Kohtuasi [T-365/16](#), liidetud kohtuasjad [T-377/16](#), [T-645/16](#) ja [T-809/16](#) ning kohtuasi [T-323/16](#).

arvutus jäi jõusse, tegi SRB vaidlusaluste 2016. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete kohta uue otsuse, mis põhines läbivaadatud menetlusel. 2020. aasta mais, juunis ja augustis esitasid kolm pank Üldkohtule hagid tühistada SRB uus otsus 2016. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete kohta. Üldkohus jätkas menetlust kolmes kohtuasjas⁴⁴ pärast seda, kui Euroopa Kohus tegi oma otsused kolme menetluses oleva 2017. aasta ennetavalt kogutavate osamaksetega seotud kohtuasja kohta⁴⁵. SRB hindas nende kohtuasjade puhul riski väikeseks ega avalikustanud tingimuslikke kohustusi. Me ei leidnud SRB hinnangule vastu käivaid tõendeid.

Arengud kohtuasjades, mis puudutavad 2017. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevaid otsuseid

42 Euroopa Kohtu suurkoda tühistas 15. juulil 2021 Üldkohtu otsuse ühes kohtuasjas⁴⁶. Euroopa Kohus tühistas SRB ennetavalt kogutavate osamaksete otsuse ebapiisava põhjenduse tõttu ja kinnitas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/63⁴⁷ vaidlustatud sätete kehtivust. Pärast seda kohtuotsust tegi SRB 15. detsembril 2021 uue ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitleva otsuse. Pank taotles selle uue otsuse tühistamist 15. märtsil 2022⁴⁸. SRB esitas ka apellatsioonkaebused Üldkohtu 23. septembri 2020. aasta ülejäänud kahe otsuse peale ja Euroopa Kohus tegi oma otsuse 3. märtsil 2022⁴⁹ (vt [5. selgitus](#)).

⁴⁴ Kohtuasjad T-336/20, T-339/20 ja T-499/20.

⁴⁵ Kohtuasjad C-584/20 P, C-621/20 P, C-663/20 P ja C-664/20 P.

⁴⁶ 23. septembri 2020. aasta otsus kohtuasjas T-411/17: Landesbank Baden-Württemberg vs. Ühtne Kriisilahendusnõukogu.

⁴⁷ Kohtuasjad C-584/20 P ja C-621/20 P: komisjon vs. Landesbank Baden-Württemberg ning SRB vs. Landesbank Baden-Württemberg.

⁴⁸ Kohtuasi T-142/22, Landesbank Baden-Württemberg vs. SRB.

⁴⁹ Kohtuasjad C-663/20 P (SRB vs. Hypo Vorarlberg Bank) ja C-664/20 P (SRB vs. Portigon ja komisjon).

5. selgitus.

Euroopa Kohtu 3. märtsi 2022. aasta otsuste üldine mõju SRB 2017. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevale otsusele

Euroopa Kohus tühistas SRB 2017. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitleva otsuse seoses kahe pangaga⁵⁰, järgides Euroopa Kohtu varasemas, 15. juuli 2021. aasta otsuses võetud seisukohta. Eelkõige selgitas Euroopa Kohus järgmist:

- 1) SRB 2017. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlev otsus ja selle lisa olid nõuetekohaselt kinnitatud.
- 2) SRB 2017. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete otsus ei olnud piisavalt põhjendatud, kuid tema põhjendamiskohustust tuleb tasakaalustada kohustusega kaitsta teiste pankade konfidentsiaalseid andmeid. Mis puudutab SRB põhjendamiskohustuse ulatust, siis viitame Euroopa Kohtu asjakohasele kohtuotsusele ja määrustele.⁵¹

Euroopa Kohus jättis SRB tühistatud 2017. aasta ennetavaid osamakseid käsitleva otsuse kahe panga suhtes kehtima maksimaalselt kuueks kuuks, kuni 2017. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsükli käsitleva SRB uue otsuse jõustumiseni.

2018.–2020. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsüklitega seotud kohtuasjade arengud

43 Ühes menetletavas 2018. aasta osamaksete tsükliga seotud kohtuasjas (T-758/18 ABLV Bank vs. SRB) pidas SRB tühistamise riski vähetõenäoliseks ja ei avalikustanud tingimuslikke kohustusi. See on kooskõlas Üldkohtu 2021. aasta jaanuari otsusega jätta rahuldamata tühistamishagi, mille pank esitas märtsis 2021⁵². 2022. aasta septembris jättis Euroopa Kohus apellatsioonkaebuse rahuldamata.

44 SRB leidis siiski, et on võimalik, et kõik muud kohtuasjad, mis on seotud tema 2018., 2019. ja 2020. aasta osamaksete tsüklitega seotud ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate otsustega, tühistatakse menetluslikel põhjustel ebapiisava põhjenduse tõttu, kuna need ei vasta täielikult Euroopa Kohtu poolt kolmes

⁵⁰ Kohtuasjad T-414/17, Hypo Vorarlberg Bank vs. Ühtne Kriisilahendusnõukogu ja T-420/17: Portigon AG vs. Ühtne Kriisilahendusnõukogu ja komisjon.

⁵¹ Kohtuasjad C-584/20 P ja C-621/20 P, punkt 137, C-663/20 P, punkt 102 ja C-664/20 P, punkt 105.

⁵² Kohtuasi C-202/21 P: ABLV Bank vs. Ühtne Kriisilahendusnõukogu.

apellatsioonimenetluses kehtestatud põhjendamisstandarditele (vt punkt 42). Nende juhtumite puhul leiab SRB, et isegi juhul, kui ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevad otsused pärast kohtuotsust uuesti vastu võetakse, ei mõjutaks see vaatamata olemasolevatele sisulistele väidetele ennetavalt kogutavate osamaksete arvutamist, sest otsused üksnes parandaksid põhjendusi. Sellisel juhul võib see ennetavalt kogutavate osamaksete arvutamist mõjutada ka tulevikus, kuid ainult siis, kui asjaomased pangad otsustavad uuesti tehtud otsuste peale edasi kaevata ja esitada sisulised väited. Seetõttu hindas SRB 2018., 2019. ja 2020. aasta juhtumite puhul ühtsest kriisilahendusfondist tulenevate majandusressursside väljavoolu riski väheseks, välja arvatud õigusabikulude puhul, ega kohaldanud uut meetodit. Seevastu 2021. aasta võimalikuks hinnatud juhtudel kohaldas SRB uut meetodit, kuna leidis, et mõistlikult eeldati, et liidu kohtud teevad otsuse nende asjaolude kohta seoses ennetavalt kogutavate osamaksete arvutamisega.

45 Kokkuvõttes ei leidnud me ühtegi tõendit, mis oleks vastuolus SRB poolt tingimuslike kohustuste kohta tehtud järeldustega, mis põhinesid 2021. aastal kontode sulgemise ajal olemas olnud teabel.

2021. aasta ennetavalt kogutavate osamaksete tsüklilga seotud kohtuasjade arengud

46 2021. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitleva otsuse tühistamiseks esitati 22 hagi, mille menetlemine on Üldkohtus veel pooleli. Juhtudel, kus majandusressursside väljavoolu riski on hinnatud võimalikult suures ulatuses, kasutas SRB uut meetodit ja arvutas tingimusliku kohustise (vt punktid 35–39).

47 Kontrollikoda ei leidnud tõendeid, mis oleksid vastuolus SRB hinnanguga majandusressursside väljavoolu tõenäosuse kohta 2021. aastal.

Tagasivõtmata maksekohustustega seotud kohtuasi

48 Üldkohtus on pooleli veel üks kohtuasi⁵³, mis puudutab nõukogu rakendusmääruse (EL) 2015/81 artikli 7 lõike 3 tõlgendamist seoses SRBga sõlmitud tagasivõtmata maksekohustuste kokkulepetega. Hageja, kes lõpetas tegevuse krediidasutusena, leiab, et SRB keeldumine tagastada tagasivõtmata maksekohustuste tagamiseks aastatel 2015–2021 sularahagarantiina makstud summad kujutab endast tema lepinguliste kohustuste rikkumist. SRB leiab, et kõnealusel juhul on majandusressursside ühtsest kriisilahendusfondist väljavoolu risk vähetõenäoline. Me ei leidnud SRB järeldustele vastu käivaid tõendeid.

⁵³ Kohtuasi T-688/21: BNP Paribas Public Sector vs. Ühtne Kriisilahendusnõukogu.

Vastaspole õigusabikuludega seotud tingimuslike kohustuste hinnanguline suurus

49 SRB avalikustas oma 2021. aasta lõplikus raamatupidamise aastaaruandes esimest korda eraldi tingimuslikud kohustused, mis on seotud vastaspole õigusabikulude tasumisega nende juhtudel, kus ta leiab, et hagejal on tõenäoliselt võimalik edu saavutada (ilma et see tooks tingimata kaasa väljamakseid ühtsest kriisilahendusfondist). SRB hinnangul on kõigi pooleliolevate kohtuasjade õigusabikulud kokku 2,55 miljonit eurot. SRB hinnang põhines hiljutise sarnase juhtumi⁵⁴ lahendil. SRB ei analüüsinud aga asjaomaseid kohtuasju eraldi, hoolimata erinevustest nende keerukuses ja menetluse kestuses, mis mõjutavad kantud õigusabikulusid.

50 Viiel juhul, mille puhul SRB hindas majandusressursside väljavoolu tõenäoliseks, tunnistas ta vastaspole õigusabikulude katteks eraldi summas 242 750 eurot. Sellega seoses märgime, et SRB kajastas ühe 2021. aasta jaanuaris lahendatud juhtumi õigusabikulud kuludena, kasutamata selle juhtumi puhul 2020. aasta raamatupidamise aastaaruandes tehtud asjakohast eraldist.

Tingimuslikud kohustused, mis tulenevad ennetavalt kogutavate osamaksetega seotud liikmesriikide tasandi kohtuasjadest

51 Lisaks eespool kirjeldatud juhtumitele on mitu panka neljas liikmesriigis (Austria, Itaalia, Soome ja Saksamaa) algatanud haldus- või kohtumenetluse neid puudutavate ennetavalt kogutavate osamaksete otsuste vastu. Vaidlustatud 4,712 miljardi euro suurune summa (vt [tabel 3](#)) on seotud ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate otsustega, mille menetlemine on pooleli liikmesriikide tasandil (702 halduskaebust ja 9 kaebust nelja asjaomase riigi kohtutes). Enamik neist hagidest esitati Saksamaal. Märgime, et vaidlustatud kogusumma on võrreldes 2020. aastaga suurenenud.

52 Hoolimata Euroopa Kohtu 2019. aasta detsembri otsusest, mille kohaselt saab ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavaid ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate SRB otsuste seaduslikkust kontrollida ainult Euroopa Liidu Kohus⁵⁵, on liikmesriikide tasandil ikka veel uusi kohtuasju. Seetõttu on ennetavalt kogutavate osamaksetega seotud kohtuasjadest tulenev majandusressursside väljavoolu oht liikmesriikide

⁵⁴ Ühtse Kriisilahendusnõukogu eelarveaasta 2021 lõplik raamatupidamise aastaaruanne, lk 41.

⁵⁵ Euroopa Liidu Kohtu 3. detsembri 2019. aasta otsus kohtuasjas C-414/18.

tasandil vähetõenäoline. Seega ei avalikustanud SRB selliste kohtuasjadega seoses tingimuslikke kohustusi⁵⁶.

Tabel 3. Ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavad ennetavalt kogutavad osamaksed – liikmesriikides vaidlustatud summad

Aasta, mille kohta osamakse käib	Kohtuasjade arv 2022	Vaidlustatud summad 2022 (miljonites eurodes)	Kohtuasjade arv 2021	Vaidlustatud summad 2021 (miljonites eurodes)
2022	3	232	–	–
2021	57	1 402	28	632
2020	30	679	30	679
2019	135	646	136	662
2018	113	566	113	566
2017	131	559	132	578
2016	238	544	239	545
2015	4	84	4	84
Kokku	711	4 712	682	3 746

Allikas: Euroopa Kontrollikoda SRB andmete põhjal; kõik summad vastava aasta mai seisuga; summad ümardatakse lähima miljonini.

53 Kuigi SRB ei avalikustanud oma 2021. aasta raamatupidamise aastaaruandes liikmesriikide tasandi kohtuasju ja vaidlustatud summasid, jälgib ta endiselt liikmesriikides pooleli olevaid kohtuasju, mis puudutavad SRB ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevaid otsuseid. Lisaks palus SRB kooskõlas meie eelmise soovitusena⁵⁷ riiklikelt kriisilahendusametustelt oma eraõigusliku välisaudiitori selle kohta kaudu kirjalikku teavet.

54 Riikide reguleerivate asutuste esitatud teabe tase on väga erinev. Ühe kirjaliku kinnituse raames märkis üks liikmesriigi kriisilahendusamet, et välja arvatud 2016. aasta kohtuasjad, mille negatiivse lahendi risk hinnati väikeseks, ei ole neil võimalik hinnata tühistamise tõenäosust selliste ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate otsuste puhul, mille suhtes on algatatud riigisisene haldusmenetlus või kohtumenetlus. Ühe teise riigi kriisilahendusamet väitis, et nendega seotud juhtumite

⁵⁶ Ühtse Kriisilahendusnõukogu eelarveaasta 2021 lõplik raamatupidamise aastaaruanne, lk 40.

⁵⁷ 2020. aasta aastaaruanne tingimuslike kohustuste kohta, 2. soovitus, lk 44.

kohta ei ole võimalik hinnangut anda. Kolmanda riigi kriisilahendusamet hindas nende otsuste tühistamise ebatõenäoliseks.

Halduskulude osamaksetega seotud tingimuslikud kohustused

55 Halduskulude osamaksete teateid võib edasi kaevata SRB apellatsioonikomisjonis kuue nädala jooksul peale nende koostamise kuupäeva⁵⁸. Apellatsioonikomisjoni otsuseid saab vaidlustada Üldkohtus. 2021. aastal ei esitanud pangad halduskulude osamaksete otsuste peale ühtegi kaebust. Seega ei avalikustanud SRB halduskulude osamaksetest tulenevaid tingimuslikke kohustusi.

Täiendav teave

56 SRB näitas, et ta oli kehtestanud piisavad sisekontrollimehhanismid, mis annavad ülevaate asjaomastest kohtuvaidlustest ELi ja liikmesriikide kohtutes. Kuid liikmesriikide tasandi menetluste laadist tulenevalt sõltub SRB suurel määral asjaomaste liikmesriikide kriisilahendusametustega tehtavast koostööst. Leidsime, et SRB juristid hindasid ja põhjendasid igas kohtuvaidluste kategoorias riske ning esitasid oma töö tulemused peaarvepidajale. SRB liikmetele antakse arengutest korrapäraselt aru.

II osa. Komisjoni tingimuslikud kohustused

57 Komisjon kinnitas, et 31. detsembri 2021. aasta seisuga ei olnud tal ühtse kriisilahenduskorra määruses sätestatud ülesannetest tulenevaid tingimuslikke kohustusi.

58 Pärast seda, kui komisjon kiitis heaks SRB vastu võetud BPE kriisilahendusskeemi⁵⁹, oli Üldkohtus 2022. aasta juunis komisjoni vastu pooleli 26 kohtuasja. Neljas täiendavas kohtuasjas, milles komisjon oli kostja, tegi Üldkohus 1. juunil 2022 otsused, millega jäeti hagit tervikuna rahuldumata (vt [2. selgitus](#)). Seetõttu ei toimunud nende juhtumite puhul majandusressursside väljavoolu.

⁵⁸ Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 85 lõige 3.

⁵⁹ Banco Popular Español S. A. (BPE) kriisilahendusskeemi kinnitamine.

59 Komisjon on kostja ka kahes ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevas kohtuasjas ja menetlusse astuja teistes ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevates kohtuasjades. Kuna komisjon ei osale ennetavalt kogutavate osamaksete otsustusprotsessis, ei avalikustanud ta sellega seoses tingimuslikke kohustusi.

60 Me ei leidnud ühtegi tõendit, mis oleks vastuolus komisjoni hinnanguga pooleliolevatele kohtuvaidlustele seoses komisjoni ühtse kriisilahenduskorra ülesandega.

III osa. Nõukogu tingimuslikud kohustused

61 Nõukogu kinnitas tal ei olnud 31. detsembri 2021. aasta seisuga ühtegi ühtse kriisilahenduskorra määruses sätestatud ülesannete täitmisest tulenevat tingimuslikku kohustust.

62 2022. aasta juuni seisuga ei olnud nõukogu osalenud ühegi kriisilahendusotsuse tegemisel.

Järeldused ja soovitus

63 Seoses juhtumitega, mis on seotud kriisilahenduse ja kriisilahendusest loobumise otsustega ELi tasandil, hindasid SRB ja komisjon majandusressursside väljavoolu riski väikseks ega avalikustanud seega tingimuslikke kohustusi (vt punktid [18](#), [20](#), [25](#), [26](#) ja [57](#)).

64 Oma 2021. aasta raamatupidamise aastaaruandes avalikustas SRB tingimuslikke kohustusi summas 5,561 miljardit eurot seoses pooleliolevate kohtuasjadega, mis puudutasid SRB 2021. aastal tehtud ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevaid otsuseid. SRB avalikustas ka tingimusliku kohustuse summas 2,55 miljonit eurot vastaspoolte esindajate õigusabikulude katteks. See puudutab enamikku 2016.–2021. aasta ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate otsustega seotud pooleliolevaid kohtuasju (vt punkt [31](#) ja [joonis 4](#)). SRB analüüsis ei võetud piisavalt arvesse erinevusi kohtuasjade keerukuses ja menetluste kestuses, mis mõjutavad kogunenud õigusabikulusid (vt punkt [49](#)).

65 Nende 2021. aasta kohtuasjade puhul, mille puhul SRB hindas majandusressursside väljavoolu riski ühtsest kriisilahendusfondist võimalikuks, kohaldas ta meetodit esialgse ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitleva otsuse summa ja võimaliku ümberarvutuse hinnangulise erinevuse arvutamiseks. See kajastab paremini nende kohtuasjade tegelikku finantsriski. Meetodi puhul võeti siiski arvesse ainult neid juhtumeid, mida SRB suutis usaldusväärselt kvantifitseerida. Nende juhtumite puhul, mille puhul riski hinnati võimalikuks, kuid SRB leidis, et potentsiaalset finantsriski ei ole võimalik kvantifitseerida, ei avalikustanud ta ebakindluse olemust ega põhjust (vt punkt [38](#)).

66 SRB ei kohaldanud uut meetodit enne 2021. aasta eelsete kohtuasjade suhtes, kuna ta hindas majandusressursside väljavoolu riski vähetõenäoliseks. SRB pidas võimalikuks, et kõik muud kohtuasjad, mis on seotud tema 2018., 2019. ja 2020. aasta osamaksete tsüklitega seotud ennetavalt kogutavaid osamakseid puudutavate otsustega, tühistatakse menetluslikel põhjustel ebapiisava põhjenduse tõttu, kuna need ei vasta täielikult Euroopa Kohtu kehtestatud põhjendamisstandarditele. SRB hinnangul ei mõjuta selline tühistamine ennetavalt kogutavate osamaksete arvutamist, aga võib mõjutada õigusabikulude hüvitamise kohustust (vt punkt [44](#)).

67 Sarnaselt eelmiste eelarveaastate raamatupidamise aastaaruannetele ei avalikustanud SRB tingimuslikke kohustusi, mis on seotud liikmesriikide kohtutes pooleli olevate ennetavalt kogutavaid osamakseid puudutavate kohtuasjadega. See on kooskõlas Euroopa Kohtu eelotsusega, mille kohaselt ei ole liikmesriikide kohtud pädevad kontrollima SRB otsuseid ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate ennetavalt kogutavate osamaksete kohta (vt punkt [52](#)).

68 Läbiviidud menetlustele ja kogutud tõenditele ja 2021. aasta raamatupidamiskontode sulgemisel kättesaadavale teabele tuginedes ei ole meieni jõudnud midagi, mis annaks alust arvata, et SRB, komisjoni ja nõukogu poolsest kriisilahendusülesannete täitmisest tulenevaid tingimuslikke kohustusi oleks oluliselt väärkajastatud. Märkime, et SRB ja komisjoni tehtud kriisilahendusotsuste ja kriisilahendusest loobumise otsustega seotud kohtumenetluste tulemuste prognoosimise muudab praeguses etapis keeruliseks asjaolu, et kriisilahenduse õigusraamistik on suhteliselt uus ning loob keeruka, spetsiifilise ja uudse õigussüsteemi (vt punkt [18](#)). Samuti märkime, et ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate ennetavalt kogutavate osamaksetega seotud SRB arvutuste konkreetsete aspektidega seotud kohtumenetlusi ja majandusressursside väljavoolu riski ei saa täielikult välistada (vt punktid [36](#) ja [37](#)).

69 Tagamaks, et raamatupidamise aastaaruanne annab õige ja õiglase ülevaate, peab peaarvepidaja hankima kogu asjakohase teabe. SRB 2021. aasta raamatupidamise aastaaruande koostamiseks esitas SRB õigustalitus SRB peaarvepidajale riskihindamise pooleliolevate kohtuvaidluste kategooriate kaupa ja üksikasjaliku analüüsi tingimuslike kohustuste arvutamise uue meetodi kohta. Riskihindamine sisaldas ka mõningaid põhjendusi (vt punkt [56](#)). Peaarvepidaja ei saanud aga FROBilt kirjalikke selgitusi Banco Popular Español kriisilahendusega seotud riigisiseste menetluste kohta (vt punkt [24](#)). Need esitati pärast lõpliku raamatupidamise aastaaruande valmimist. Järgides meie 2020. aasta soovitus nr 2, sai SRB oma välisauditori kaudu asjaomastelt riiklikelt kriisilahendusametustelt kirjalikke selgitusi ennetavalt kogutavate osamaksetega seotud riigisiseste menetluste kohta (vt punkt [53](#)).

1. soovitus. Taotleda kirjalikku teavet riigisiseste menetluste kohta otse

SRB peaks enne oma raamatupidamise aastaaruande lõplikku vormistamist taotlema liikmesriikide kriisilahendusametustelt otse kirjalikku teavet, milles hinnatakse majandusressursside väljavoolu tõenäosust kriisilahendusega seotud riigisiseste menetluste või ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate ennetavalt kogutavate osamaksete tõttu.

Ajakava: SRB 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande esitamine

2. soovitus. Täiustada õigusabikulude võimaliku hüvitamise arvutamise meetodit

Vastaspoole esindaja õigusabikulude tasumisega seotud tingimuslike kohustuste kvantifitseerimisel peaks SRB analüüsima asjaomaseid kohtuasju eraldi, võttes arvesse nende keerukust ja menetluse võimalikku kestust.

Ajakava: SRB 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande esitamine

3. soovitus. Avalikustada ühtsest kriisilahendusfondist tehtavad võimalikud tagasimaksed

Ennetavalt kogutavaid osamakseid käsitlevate kohtuasjade puhul, kus SRB hindab majandusressursside väljavoolu võimalikuks, kuid ei saa tingimuslikku kohustust usaldusväärselt kvantifitseerida, peaks SRB oma raamatupidamises avalikustama ebakindluse laadi ja selle põhjused.

Ajakava: SRB 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande esitamine

IV auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Mihails Kozlovs, võttis käesoleva aruande vastu 8. novembri 2022. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president

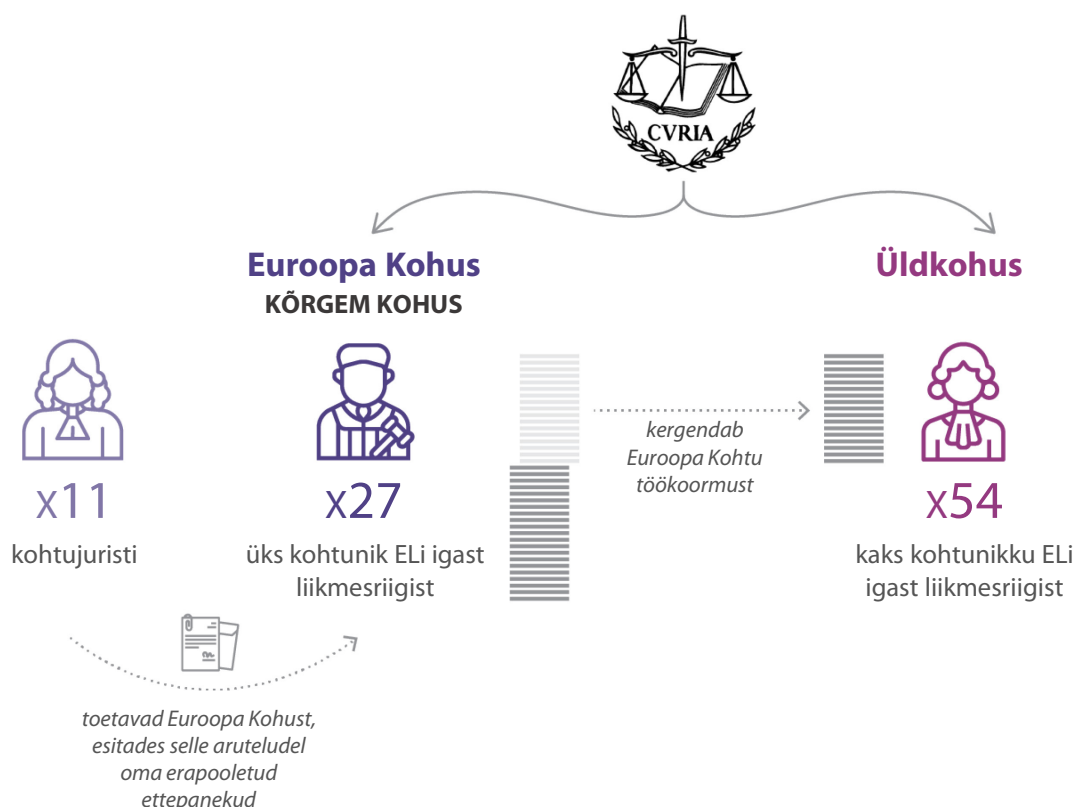
Tony Murphy

Lisad

I lisa. Euroopa Liidu Kohus ja olemasolevad õiguskaitsevahendid ELi institutsioonide, organite ja asutuste otsuste vastu

Euroopa Liidu Kohus (vt [joonis 7](#)) koosneb kahest kohtust: Euroopa Kohtust ja Üldkohtust. Euroopa Kohtus esitavad kohtujuristid oma ettepanekud, et toetada Euroopa Kohut selle aruteludes. Üldkohus loodi selleks, et leevendada Euroopa Kohtu töökoormust. Üldkohus arutab peamiselt asju, mille üksikisikud ja ettevõtjad on esitanud neid otseselt puudutavate ELi seadusandlike aktide ja üldkohaldatavate aktide peale, ning asju, mille raames nõutakse ELi institutsioonide, organite või asutuste tekitatud kahju hüvitamist. Üldkohtu otsused võib kahe kuu jooksul edasi kaevata Euroopa Kohtusse, kuid ainult õigusküsimustes.

Joonis 7. Euroopa Liidu Kohtu ülesehitus

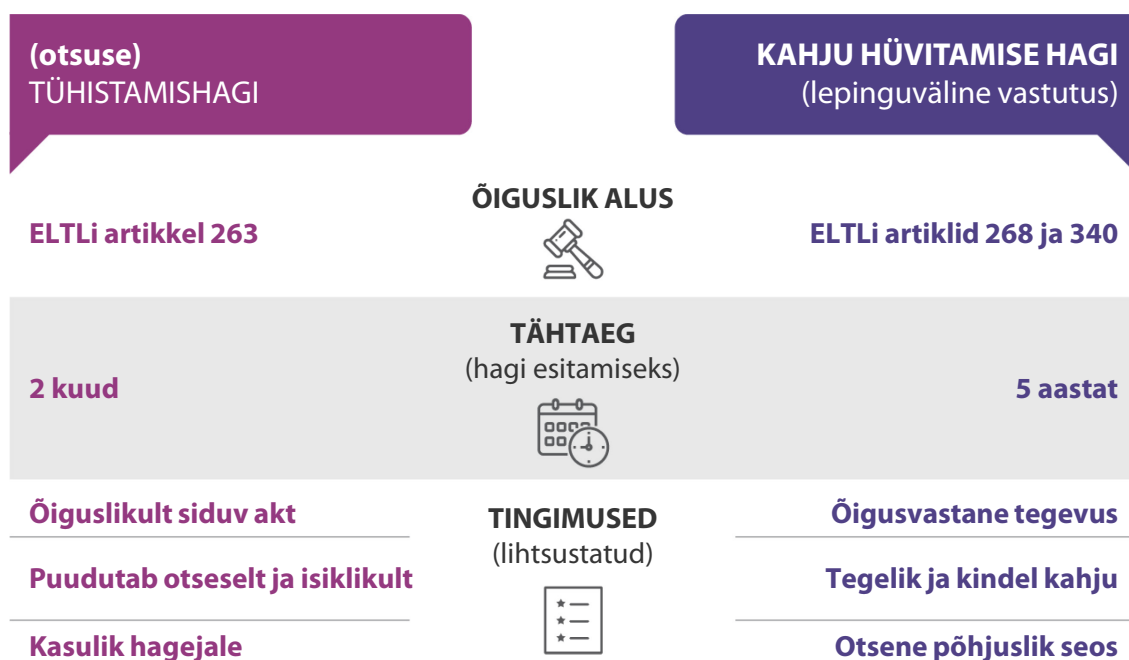

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

Füüsilistel ja juriidilistel isikutel on võimalik kasutada ELi institutsioonide, organite ja asutuste otsuste vastu eri õiguskaitsevahendeid (vt [joonis 8](#)). Üks võimalus on esitada tühistamishagi sellise õiguslikult siduva otsuse peale, mis on kas isikule adresseeritud

või puudutab teda otseselt ja isiklikult. ELi või mõne selle organi otsuse tühistamiseks peab hageja esitama hagiavalduse kahe kuu jooksul pärast asjakohase otsuse avaldamist⁶⁰.

Joonis 8. Õiguskaitsevahendid ELi institutsioonide, organite ja asutuste otsuste vaidlustamiseks

Allikas: Euroopa Kontrollikoda ELTLi ja kohtupraktika põhjal.

Teine vahend on kahju hüvitamise hagi, mille aluseks on väide, et liidul on lepinguväline vastutus nende maksmiseks. Selliseid kahjunõudeid⁶¹ võib esitada viie aasta jooksul. Et kahju hüvitamise hagi oleks edukas, peab hageja tõendama, et institutsioon on toime pannud üksikisikutele õigusi andva õigusnormi piisavalt raske rikkumise, tõendama hagejale tegelikult tekkinud kahju ning otsese põhjusliku seose õigusvastase akti ja kahju vahel.

⁶⁰ ELi toimimise lepingu artiklis 263 on määratletud ajakava kahe kuu jooksul meetme avaldamisest või selle teatavakstegemisest hagejale või nende puudumise korral kahe kuu jooksul pärast päeva, millal hageja sellest teada sai.

⁶¹ ELTLi artikkel 268, ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 87 lõige 5 ja Euroopa Kohtu põhikirja artikkel 46.

Iga kohtumenetlus algab sellega, et hageja esitab hagiavalduse, milles on esitatud hageja väited, neid toetavad argumendid ja nõue. Kostja peab esitama kirjaliku vastuse kahe kuu jooksul⁶².

Tavaliselt võib hageja seejärel vastata kostja vastusele repliigiga ja kostja jällegi vasturepliigiga. Pooled, kes suudavad tõendada huvi olemasolu kohtuasja tulemuse vastu, võivad menetlusse astuda, esitades menetlusse astuja seisukohad ühe poole nõuete toetuseks. Lisaks võivad ELi kohtud esitada pooltele konkreetseid küsimusi, millele viimased on kohustatud vastama. Selle kirjaliku menetluse lõpus võivad ELi kohtud korraldada avaliku kohtuistungil suuliste seisukohtade ärakuulamiseks Euroopa Liidu Kohtus. Seejärel peavad kohtunikud nõu ja kuulutavad kohtuotsuse avalikul kohtuistungil (vt [joonis 9](#)). Kohtuotsuse võib edasi kaevata kahe kuu ja kümne päeva jooksul alates sellest, kui otsus pooltele teatavaks tehti⁶³. Kui neid ei kaevata edasi, muutuvad need pärast seda perioodi lõplikuks.

Joonis 9. Tavapärane kohtumenetlus Euroopa Liidu Kohtus

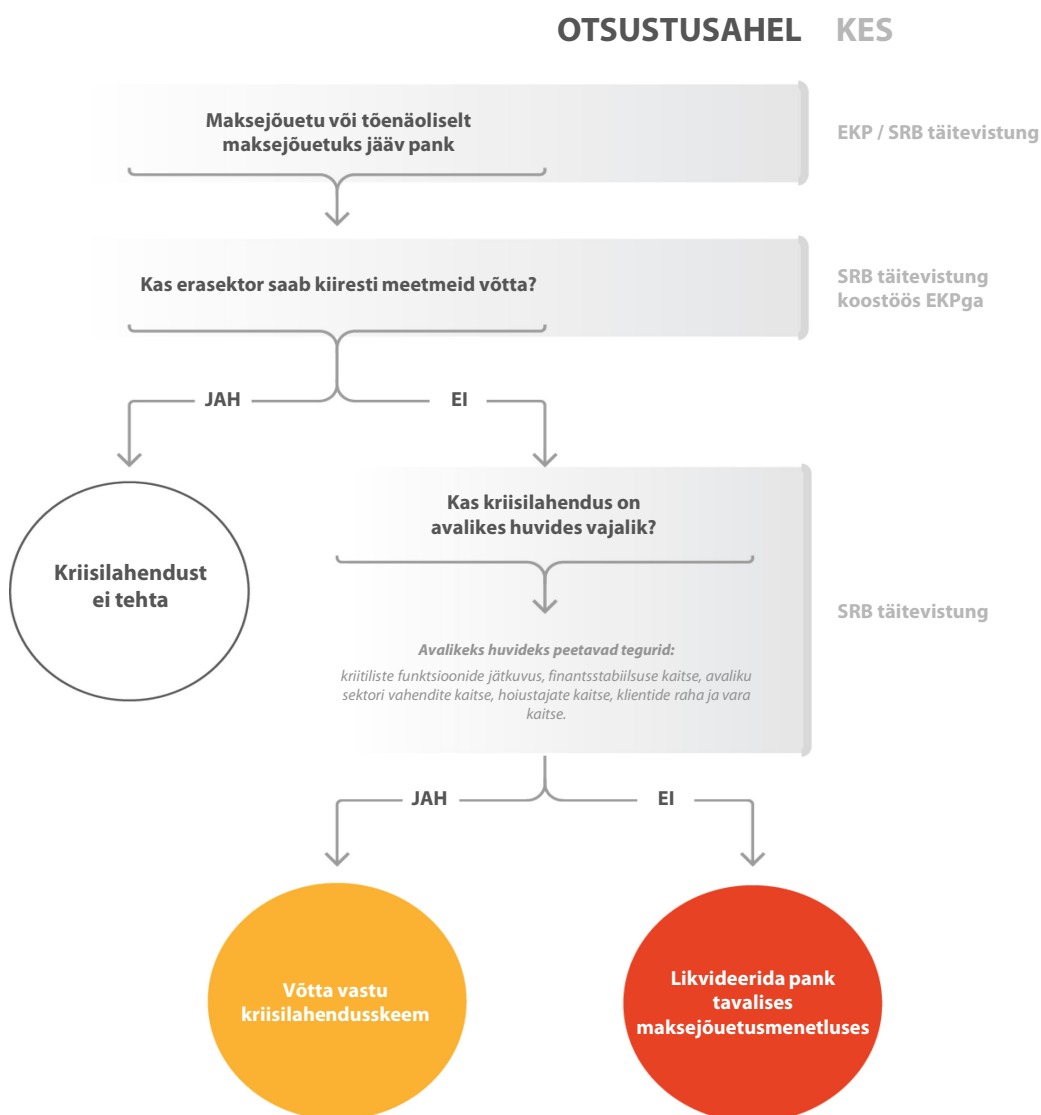
Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

⁶² Üldkohtu kodukorra (ELT L 105, 23.4.2015, lk 1) artikli 81 põhjal võib erandlike asjaolude esinemisel seda tähtaega kostja põhjendatud taotluse korral pikendada. Seda juhtus enamikus BPE kriisilahendust puudutavates kohtuasjades.

⁶³ Euroopa Kohtu põhikirja artikkel 56.

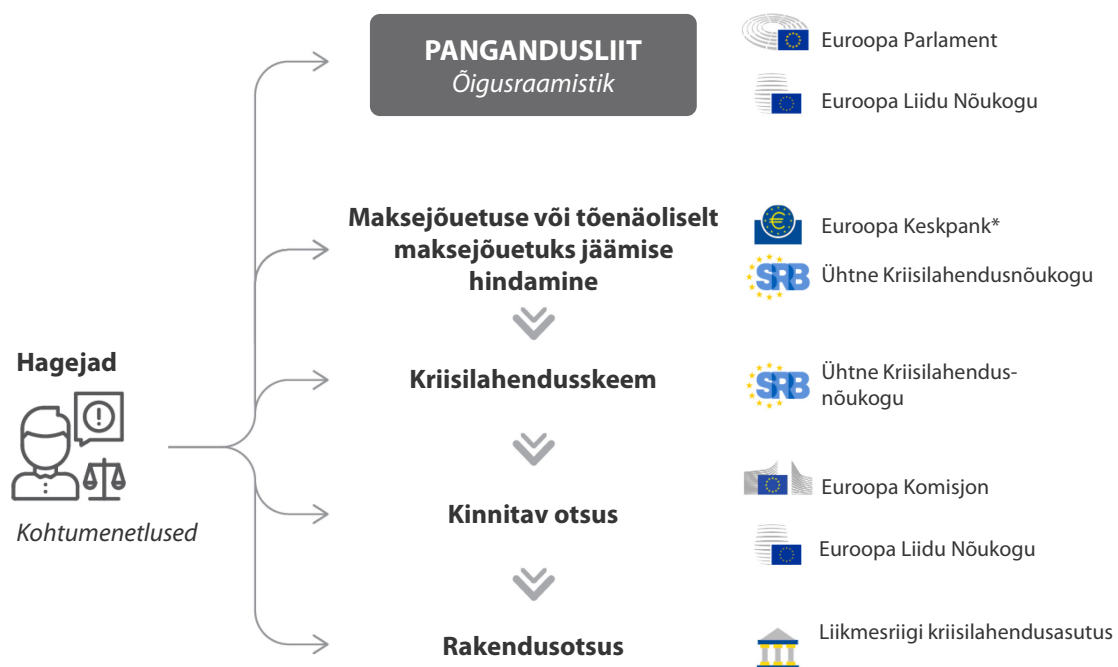
II lisa. Kriisilahendusmenetlus ja otsus

Joonis 10. Ühtne kriisilahenduskord (maksejõuetute pankade kriisilahendus)

Allikas: Euroopa Kontrollikoda ja asjaomane õigusraamistik (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 806/2014).

Joonis 11. Kriisilahendusele eelnev otsustusprotsess ja pooleliolevad vaidlused

* Käesolev audit ei hõlma EKPd.

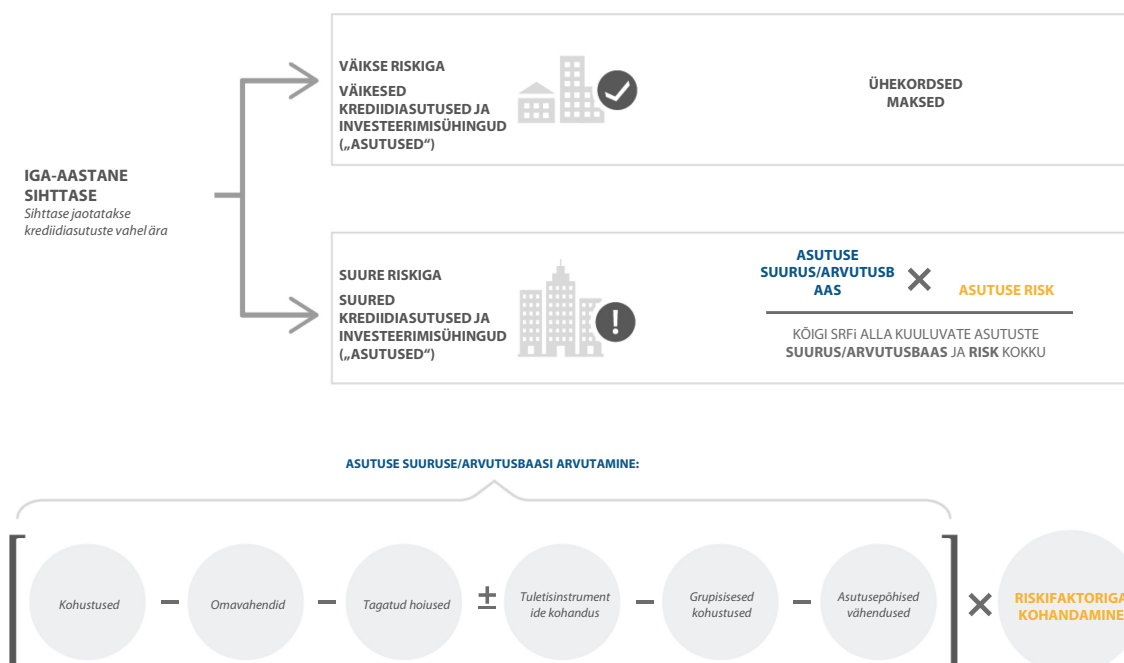
Allikas: Euroopa Kontrollikoda õigusliku aluse põhjal.

III lisa. Ennetavalt kogutavate osamaksete arvutamine ja kogumine

Ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate ennetavalt kogutavate osamaksete kogumise protsess

Alates 2016. aastast vastutab ühtse kriisilahendusfondi osamaksete arvutamise eest SRB⁶⁴, tehes tihedat koostööd liikmesriikide kriisilahendusasutustega. Väikeste ja mitteriskantsete pankade osamaksete arvutamiseks kasutatakse ühtset määra ning suuremate ja riskantsete pankade osamaksed määratakse kindlaks vastavalt nende riskiprofiilile⁶⁵ (vt *joonis 12*).

Joonis 12. Ennetavalt kogutavate maksete arvutamismeetod

Allikas: SRB.

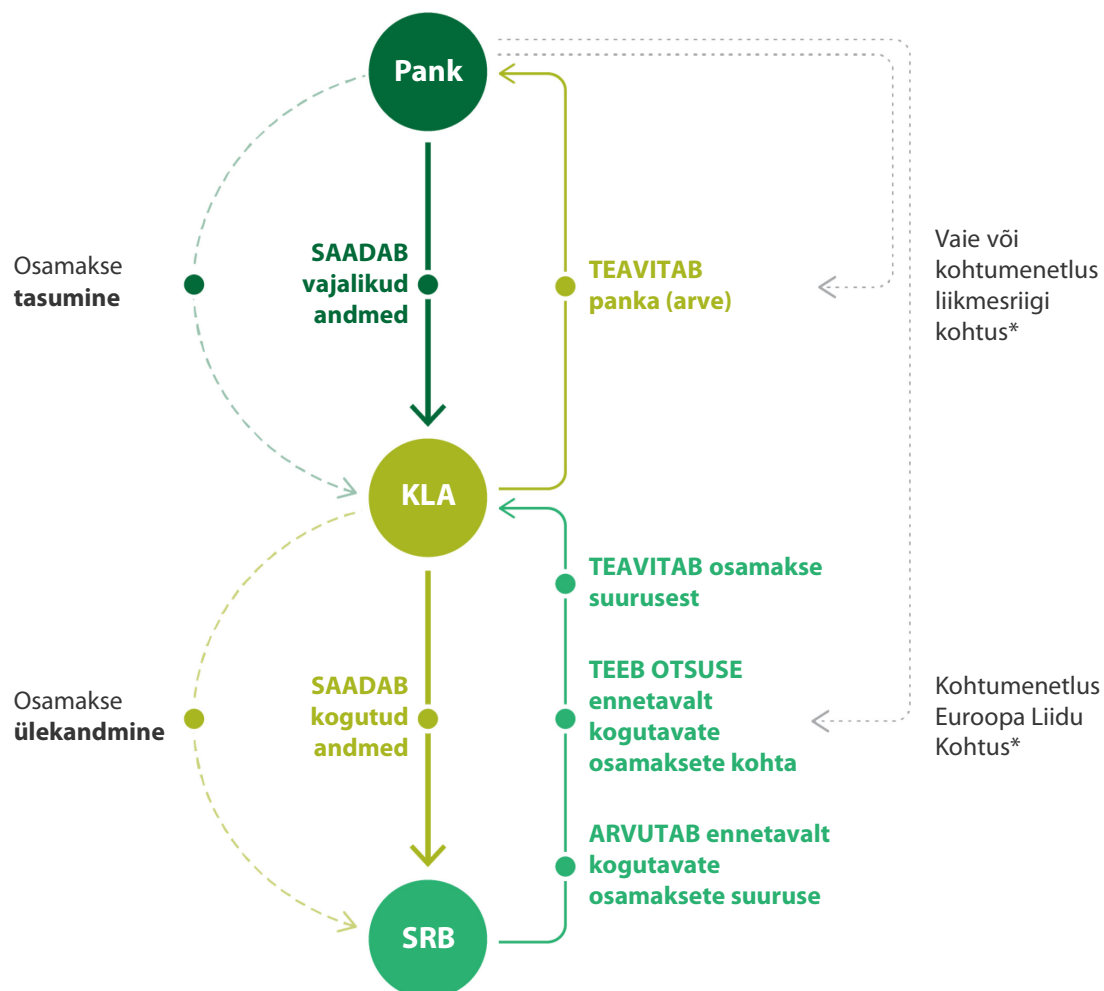
Arvutamiseks vajaliku teabe esitavad SRB-le liikmesriikide kriisilahendusasutused, kes koguvad seda omakorda pankadelt. Peale seda edastab SRB oma otsuse iga riigi kriisilahendusasutusele. SRB edastatavale otsusele ja selle põhjendustele lisatakse standardvorm teabega iga SRB järelevalve alla kuuluva panga kohta (sealhulgas ennetavalt kogutavate osamaksete summa), arvutuse üksikasjad ja panga sisendandmed (ühtlustatud lisa). SRB arvutuse põhjal koguvad liikmesriikide kriisilahendusasutused osamakseid ja kannavad summad üle SRB hallatavasse ühtsesse

⁶⁴ Nõukogu rakendusmääruse (EL) 2015/81 artikkel 4.

⁶⁵ Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/63 artikli 4 lõige 1.

kriisilahendusfondi⁶⁶ (vt [joonis 13](#)). Selle arvutus- ja teavitamisprotsessi käigus tuleb täita mitmeid menetluslikke vorminõudeid.

Joonis 13. Ennetavalt kogutavate osamaksete kogumise protsess koos õiguskaitsevahenditega

Allikas: Euroopa Kontrollikoda õigusliku aluse põhjal.

⁶⁶ Nõukogu kokkulepe osamaksete ühtsesse kriisilahendusfondi kandmise ja ühiskasutusse võtmise kohta, 14. mai 2014.

IV lisa. Eelmise aasta soovitude põhjal võetud meetmed

Esitamise aasta	Soovitus	Etapp	Üksikasjad
2021	SRB peaks hindama olukorda ja välja töötama meetodi, et arvutada välja prognoositav erinevus algse ja ennetavalt kogutava osamakse võimaliku läbivaadatud otsuse vahel (kui see on asjakohane).	Lõpetatud	SRB töötas välja meetodi, et hinnata summasid, mille ta oleks vaidlusalustel juhtudel kohustatud osamakseid tegevatele krediitiasutustele ja investeerimisühingutele välja maksma, kui ta leiab, et hagi võib osutuda edukaks. 2021. aasta raamatupidamise aastaaruandes kajastatakse nende juhtumite puhul tingimusliku kohustusena ainult saadud summade ja võimalike läbivaadatud otsuste vahet.
2021	SRB peaks taaskehtestama nende juhtumite seire protsessi, paludes liikmesriikide kriisilahendusametustel esitada igal aastal kirjalik kinnitus esitatud teabe kohta ja hinnang ennetavalt kogutavate osamaksete vaidlustamiseks algatatud menetluste edu tõenäosuse kohta.	Lõpetatud	2022. aasta jaanuaris palus SRB riiklikel kriisilahendusametustel esitada 2021. aasta raamatupidamise aastaaruandega seoses oma välisaudiitorile – koos koopiaga SRB-le endale – hinnang nende menetluses olevate halduskaebuste ja liikmesriikide kohtuasjade tõenäolise tulemuse kohta, mis on seotud ennetavalt kogutavate osamaksetega, ning hinnang tingimuslike kohustuste kohta, mis nendest kaebustest võivad tuleneda.

Lühendid

Akronüüm või lühend	Selgitus
BPE	Banco Popular Español S.A.
CJEU	Court of Justice of the European Union
EKP	Euroopa Keskpank
ELTL	Euroopa Liidu toimimise leping
FROB	Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (Hispaania kriisilahendusasutus)
SRB	Ühtne Kriisilahendusnõukogu
SRF	Ühtne kriisilahendusfond
SRM	Ühtne kriisilahenduskord
Ühtse kriisilahenduskorra määrus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 806/2014 , millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediitiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 225, 30.7.2014, lk 1)

Mõisted

Kriisilahendus: maksejõuetu või tõenäoliselt maksejõuetuks jääva finantsasutuse nõuetekohane likvideerimine, et tagada selle oluliste ülesannete jätkuvus, säilitada finantsstabiilsus ja kaitsta avaliku sektori vahendeid, minimeerides vajadust avaliku sektori finantstoetuse järele.

Kriisilahenduse kava: finantseerimisasutuse omaduste ja kriisilahendusstrateegia kirjeldus (kuidas ta kavatseb tegeleda kriisilahendust takistavate teguritega ning kuidas ta täidab omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuded).

Kriisilahendusskeem: otsus, mis sisaldab makseraskustes finantseerimisasutuse likvideerimisel kohaldatavate vahendite kirjeldust.

Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue: nõue, et finantseerimisasutustel peavad olema piisavad instrumendid, mis võimaldavad neil katta kahjumi ja rekapiitalizeerida end, kui nad satuvad finantsraskustesse ja nende suhtes kohaldatakse kriisilahendust.

Põhiomavahendid: kõrgeima kvaliteediga kapital, mida finantseerimisasutused peavad saama piiramatuks ja koheseks kasutamiseks, et katta riske või kahjusid kohe, kui need tekivad.

Stabiilse netorahastamise määr: likviidsusstandard, mille kohaselt peavad finantseerimisasutused hoidma piisavalt stabiilset rahastamist, et katta oma pikaajaliste varade kestus.

Ühtlustatud lisa: Ühtse Kriisilahendusnõukogu otsuse (finantsasutuste poolt ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate iga-aastaste osamaksete kohta) lisa, mida finantseerimisasutused saavad kasutada oma osamaksete arvutamise kontrollimiseks.

Ühtse Kriisilahendusnõukogu vastus

SRB vastus 4. selgitusele

SRB soovib rõhutada, et ühtlustatud andmete puudumise tõttu ei kohaldanud ta kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/63 artikli 20 lõikega 1 sambas „Rahastamise stabiilsus ja mitmekesisus“ riskinäitajat „Stabiilse netorahastamise kordaja“.

SRB nõustub 1., 2. ja 3. soovitusega.

Euroopa Komisjoni vastus

„Komisjon võtab Euroopa Kontrollikoja aruande teadmiseks.“

Nõukogu vastus

Nõukogu võttis Euroopa Kontrollikoja aruande teadmiseks.

Auditirühm

Määruse (EL) nr 806/2014 (millega luuakse ühtne kriisilahenduskord) artikli 92 lõike 4 kohaselt esitab kontrollikoda igal aastal aruande tingimuslike kohustuste kohta, mis tulenevad Ühtse Kriisilahendusnõukogu, komisjoni ja nõukogu kõnealuse määruse kohaste ülesannete täitmisest.

Kõnealuse aruande koostas turgude reguleerimise ja konkurentsivõimelise majanduse valdkondade auditeerimise eest vastutav IV auditikoda, mille eesistuja on kontrollikoja liige Mihails Kozlovs. Auditit juhtis kontrollikoja liige Rimantas Šadžius, keda toetasid kabinetiülem Mindaugas Pakstys, kabineti nõunik Matthias Blaas, direktor Joanna Metaxopoulou, valdkonnajuht Michal Machowski, auditijuht Leonidas Tsonakas, audiitorid Carlos Soler Ruiz, Armin Hosp, Nadiya Sultan ja Ioannis Sterpis, õigusnõustajad Andreea-Maria Feipel-Cosciug ja Klotildi Kantza ning graafiliste materjalide koostaja Giuliana Lucchese.

Vasakult paremale: Leonidas Tsonakas, Mindaugas Pakstys, Rimantas Šadžius, Andreea-Maria Feipel-Cosciug, Klotildi Kantza, Matthias Blaas, Carlos Soler Ruiz, Ioannis Sterpis.

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2022

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitikat on sätestatud [Euroopa Kontrollikoja otsuses nr 6-2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Reeglina on taaskasutamine on lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Kontrollikojale kuuluva sisu taaskasutajad ei tohi moonutada algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetsetes sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid eraisikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotlema täiendavaid õigusi.

Kui luba on saadud, tühistab ja asendab see eespool nimetatud üldise loa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse omajatelt.

Tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumendid, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed, ei kuulu kontrollikoja taaskasutamispoliitika alla.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovib teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Kontrollikoja logo kasutamine

Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus